

ACORD PRIVIND SUBVENȚIILE ȘI MĂSURILE COMPENSATORII

Membrii convin după cum urmează:

PARTEA I-a: DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Definiția unei subvenții

1.1 În sensul prezentului Acord, o subvenție se va considera că există:

- a) (1) dacă există o contribuție financiară a puterilor publice sau a oricărui organism public din competența teritorială a unui Membru (denumite în prezentul Acord "puteri publice"), respectiv în cazul în care:
 - i) o practică a puterilor publice presupune un transfer direct de fonduri (de exemplu sub forma de donații, împrumuturi și participare la capitalul social), sau transferuri directe potențiale de fonduri sau de pasiv (de exemplu, garanții de împrumut);
 - ii) încasări publice exigibile în mod normal la care se renunță sau nu sunt percepute (de exemplu, în cazul stimulentele fiscale, cum ar fi creditarea impozitelor) ¹;
 - iii) puterile publice furnizează bunuri sau servicii altele decât cele de infrastructură generală, sau achiziționează bunuri;
 - iv) puterile publice efectuează vărsăminte către un mecanism de finanțare sau însărcinează un organism privat să execute una sau mai multe din tipurile de funcții enumerate în alineatele (i)-(iii) care sunt în mod normal de competența lor, sau îi ordonă acestuia să facă acest lucru, practica urmată nediferind în mod efectiv de practica normală a puterilor publice ; sau
- a) (2) dacă există orice formă de sprijin a veniturilor sau a prețurilor, în sensul Articolului XVI al GATT 1994; și
- b) dacă, astfel, este conferit un avantaj.

1.2 O subvenție astfel cum a fost definită în paragraful 1 va face obiectul prevederilor Părții a II-a sau celor ale Părților a III-a sau a V-a numai dacă este vorba de o subvenție specifică în conformitate cu prevederile Articolului 2.

Articolul 2

Specificitate

2.1 Pentru a determina dacă o subvenție, astfel cum este definită în paragraful 1 al Articolului 1, este specifică unei întreprinderi, sau unei ramuri de producție sau unui grup de întreprinderi ori de ramuri de producție (denumite în prezentul Acord "anumite întreprinderi") care cad sub jurisdicția autorității care acordă această subvenție, vor fi aplicabile următoarele principii:

¹ În conformitate cu prevederile Articolului XVI al GATT 1994 (nota referitoare la Articolul XVI) și cu prevederile din anexele I la III ale prezentului Acord, exonerarea, în favoarea unui produs exportat, de taxe aplicabile produsului similar atunci când acesta este destinat consumului intern sau rambursarea acestor taxe până la concurența sumelor datorate ori vărsate, nu vor fi considerate ca subvenție.

- a) În cazurile în care autoritatea care acordă subvenția sau legislația în conformitate cu prevederile căreia respectiva autoritate acționează, limitează în mod expres posibilitatea unor întreprinderi de a beneficia de subvenție, va exista specificitate.
- b) În cazurile în care autoritatea care acordă subvenția sau legislația în conformitate cu prevederile căreia acționează respectiva autoritate, subordonează dreptul de a beneficia de subvenție precum și suma acesteia de criterii sau de condiții obiective,² nu va exista specificitate cu condiția ca dreptul de a beneficia de subvenție să fie automat și ca respectivele criterii sau condiții să fie respectate în mod strict. Criteriile sau condițiile trebuie să fie clar enunțate în legislație, în reglementare sau în alt document oficial, astfel încât să poată fi verificate.
- c) Dacă, independent de orice aparență de nespecificitate care rezultă din aplicarea principiilor enunțate în subparagrafele (a) și (b), există motive pentru a se considera că subvenția poate de fapt să fie specifică, vor putea fi luați în considerare alți factori. Acești factori sunt următorii: utilizarea unui program de subvenții de către un număr limitat de anumite întreprinderi, utilizarea predominantă de către anumite întreprinderi, acordarea anumitor întreprinderi de subvenții disproporționate și modul în care autoritatea care acordă subvenția a exercitat o putere discreționară în decizia de a acorda o subvenție.³ În aplicarea prezentului alineat, se va ține seama de importanța diversificării activităților economice în cadrul jurisdicției autorității care acordă subvenția, precum și de perioada în cursul căreia programul de subvenții a fost aplicat.

1.2 O subvenție care este limitată la anumite întreprinderi situate în interiorul unei regiuni geografice determinate care se află sub jurisdicția autorității care acordă subvenție va fi specifică. Se înțelege că fixarea sau modificarea nivelului de impozitare cu aplicabilitate de către autoritățile publice la toate nivelurile la care sunt abilitate să facă acest lucru, nu va fi considerată ca fiind o subvenție specifică în înțelesul prezentului Acord.

1.3 Orice subvenție care cade sub incidența dispozițiilor Articolului 3 va fi considerată specifică.

1.4 Orice determinare de specificitate în conformitate cu prevederile dispozițiilor prezentului Articol va fi clar fundamentată prin elemente pozitive de probă.

PARTEA a II-a: SUBVENȚII INTERZISE

Articolul 3

Prohibiție

1.1 Cu excepția a ceea ce este prevăzut în Acordul privind agricultura, subvențiile definite în Articolul 1, a căror listă urmează, vor fi prohibite:

- a) subvențiile subordonate, în drept sau în fapt,⁴ fie exclusiv, fie printre mai multe alte condiții, rezultatelor la export, inclusiv cele care sunt enumerate cu titlu de exemplu în anexa I⁵;

² Expresia "criterii sau condiții obiective" astfel cum este utilizată aici se înțelege ca fiind criterii sau condiții neutre, care nu favorizează anumite întreprinderi în raport cu altele și care sunt cu caracter economic și aplicabile orizontal, de exemplu număr de salariați sau mărime a întreprinderii.

³ În acest scop, în special, se va ține cont de informațiile referitoare la frecvența cu care cererile referitoare la o subvenție au fost refuzate sau aprobate și motivele acestor decizii.

⁴ Această condiție este îndeplinită atunci când faptele demonstrează că acordarea unei subvenții, fără să fi fost din punct de vedere juridic condiționată de rezultatele la export, este în fapt legată de exporturi sau de încasările de export efective sau prevăzute. Simplul fapt că o subvenție este acordată la întreprinderi care exportă nu va fi pentru acest unic motiv considerată ca o subvenție de export în sensul acestei dispoziții.

⁵ Măsurile stipulate în Anexa I ca neconstituind subvenții la export nu vor fi prohibite în virtutea acestei dispoziții și nici unei alte dispoziții a prezentului Acord.

- b) subvențiile subordonate fie exclusiv, fie între mai multe alte condiții, utilizării de produse naționale cu preferință față de produse importate.

1.2 Un Membru nu va acorda, nici nu va menține subvențiile vizate în paragraful 1.

Articolul 4

Căi de recurs

- 1.1 De fiecare dată când un Membru va avea motive să creadă că o subvenție prohibită este acordată sau menținută de către un alt Membru, acel Membru va putea cere să poarte consultări cu celălalt Membru în cauză.
- 4.2 Orice cerere de consultări în baza paragrafului 1 va cuprinde o expunere a elementelor de probă disponibile referitoare la existența și natura subvenției în discuție.
- 4.3 Atunci când va fi prezentată o cerere de consultări în baza paragrafului 1, Membrul despre care se crede că acordă sau menține subvenția în discuție se va angaja în aceste consultări cât mai repede posibil. Obiectul consultărilor va fi de a preciza faptele și de a ajunge la o soluție reciproc convenită.
- 4.4 Dacă nici o soluție reciproc acceptabilă nu intervine într-un termen de 30 zile⁶ calculate de la cererea de consultări, orice Membru parte la aceste consultări va putea să aducă problema în fața Organului de reglementare a diferendelor (denumit în prezentul Acord "DSB") în vederea constituirii imediate a unui grup special, cu excepția cazului în care DSB decide prin consens să nu constituie grup special.
- 4.5 Atunci când va fi constituit, grupul special va putea solicita asistența Grupului de experți permanent⁷ (denumit în prezentul Acord "PGE") în ceea ce privește cunoașterea faptului dacă măsura în discuție este o subvenție prohibită. Dacă este solicitat, PGE va examina imediat elementele de probă referitoare la existența și natura măsurii în discuție și va acorda Membrului care aplică sau menține măsura posibilității de a demonstra că măsura în discuție nu este o subvenție prohibită. PGE va comunica concluziile sale grupului special într-un termen stabilit de către grupul special. Concluziile PGE cu privire la problema de a ști dacă măsura în discuție este sau nu o subvenție prohibită vor fi acceptate de grupul special fără modificare.
- 4.6 Grupul special va prezenta raportul său final părților în diferend. Acest raport va fi comunicat tuturor Membrilor într-un termen de 90 de zile calculat de la data la care compoziția și mandatul grupului special vor fi fost decise.
- 4.7 Dacă se constată că măsura în discuție este o subvenție prohibită, grupul special va recomanda ca Membrul care acordă subvenția să o retragă fără întârziere. În acest sens, grupul special va specifica în recomandarea sa termenul în care măsura trebuie să fie retrasă.
- 4.8 Într-un termen de 30 de zile calculat de la comunicarea raportului grupului special tuturor Membrilor, acest raport va fi adoptat de către DSB, cu excepția cazului când una din părțile în diferend notifică oficial la DSB decizia sa de a face recurs sau când DSB decide prin consens să nu adopte raportul.
- 4.9 În cazurile în care se face recurs la raportul unui grup special, organul de recurs va lua decizia sa într-un termen de 30 zile calculate de la data la care partea în diferend va fi notificat oficial intenția sa de a face recurs. Atunci când organul de recurs va considera că nu poate prezenta raportul său în 30 zile, el va informa DSB în scris despre motivele acestei întârzieri și va indica termenul în care consideră că va putea să-i remită raportul său. În nici un caz, procedura nu va depăși 60 zile. Raportul stabilit în recurs va fi adoptat de DSB și

⁶ Termenele menționate în acest Articol vor putea fi prelungite de comun acord.

⁷ Constituit conform Articolului 24.

acceptat fără condiții de către părțile în diferend, cu excepția cazului când DSB decide prin consens să nu adopte raportul stabilit în recurs, în cele 20 zile următoare comunicării sale către Membri.⁸

4.10 În cazul în care nu se va recurge la recomandarea DSB în termenul specificat de grupul special, care va începe de la data adoptării raportul grupului special sau raportul Organului de recurs, DSB va acorda Membrului care a făcut plângere autorizarea să ia contramăsuri adecvate⁹, cu excepția cazului când DSB decide prin consens să respingă cererea.

4.11 În cazul în care o parte la diferend va cere un arbitraj conform paragrafului 6 al Articolului 22 din Memorandumul de Acord privind reglementarea diferendelor, arbitrul va determina dacă contramăsurile sunt adecvate.¹⁰

4.12 În sensul diferendelor examinate în conformitate cu prevederile prezentului Articol, cu excepția termenelor care sunt în mod expres stabilite, termenele aplicabile conform Memorandumului de Acord privind reglementarea diferendelor pentru examinarea acestor diferende vor fi cu jumătate mai scurte față de cele care sunt prevăzute în aceasta.

PARTEA a III-a: SUBVENȚII ACȚIONABILE

Articolul 5

Efecte nefavorabile

Nici un Membru nu va trebui să cauzeze, atunci când recurge la o subvenție, oricare ar fi aceasta vizată în paragrafele 1 și 2 ale Articolului 1, efecte nefavorabile pentru interesele altor Membri, respectiv:

- a) să cauzeze o daună unei ramuri naționale de producție a unui alt Membru¹¹;
- b) să anuleze sau să compromită avantaje rezultând direct sau indirect din GATT 1994 pentru alți Membri, în special avantaje rezultând din concesiile consolidate în baza Articolului II al GATT 1994¹²;
- c) să cauzeze un prejudiciu grav intereselor unui alt Membru¹³.

Prezentul Articol nu se aplică subvențiilor aplicate pentru produsele agricole astfel cum este prevăzut în Articolul 13 al Acordului privind agricultura.

Articolul 6

Prejudiciu grav

6.1 Un prejudiciu grav în sensul paragrafului (c) al Articolului 5 va fi considerat că există în cazul:

- a) unei subvenționări *ad valorem* totale¹⁴ a unui produs care depășește 5 la sută¹⁵;

⁸ Dacă nu este prevăzută reuniunea DSB în această perioadă, acesta va ține o reuniune în acest scop.

⁹ Această expresie nu trebuie interpretată ca autorizând contramăsuri care să fie disproporționate cu privire la faptul că subvențiile vizate de aceste dispoziții sunt prohibite.

¹⁰ Această expresie nu trebuie interpretată ca autorizând contramăsuri care să fie disproporționate față de faptul că subvențiile vizate de aceste dispoziții sunt prohibite.

¹¹ Expresia "daună cauzată unei ramuri naționale de producție" este utilizată aici cu același sens ca în Partea a V-a.

¹² Expresia "să anuleze sau să compromită avantaje" este utilizată în prezentul Acord cu același sens ca în prevederile relevante ale GATT 1994, iar faptul că anumite avantaje sunt anulate sau compromise va fi stabilit conform practicii existente pentru aplicarea acestor dispoziții.

¹³ Expresia "prejudiciu grav intereselor unui alt Membru" este utilizată în prezentul Acord cu același sens ca în paragraful 1 al Articolului XVI al GATT 1994 și se înțelege și ca amenințare cu un prejudiciu grav.

¹⁴ Subvenționarea *ad valorem* totală va fi calculată conform dispozițiilor Anexei IV.

¹⁵ Având în vedere că este prevăzut că aeronavele civile vor fi supuse unor reguli multilaterale specifice, nivelul indicat în acest alineat nu se aplică aeronavelor civile.

- b) unor subvenții destinate să acopere pierderile de exploatare suferite de o ramură de producție;
 - c) unor subvenții destinate să acopere pierderile de exploatare ale unei întreprinderi, în afară de cazul în care este vorba de măsuri punctuale care nu sunt recurente și nu pot fi repetate în favoarea acestei întreprinderi și care vizează numai acordarea de timp pentru elaborarea de soluții pe termen lung, precum și evitarea de probleme sociale acute;
 - d) unei anulări directe a unei datorii, respectiv anularea unei datorii față de puterile publice, precum și de donații destinate de a acoperi rambursarea unei datorii¹⁶.
- 6.2 Independent de dispozițiile prevederile paragrafului 1, nu se va constata existența unui prejudiciu grav dacă Membrul care acordă subvenția demonstrează că aceasta nu a avut nici unul din efectele enumerate în paragraful 3.
- 6.3 Un prejudiciu serios în sensul paragrafului (c) al Articolului 5 poate apărea atunci când există una sau mai multe din următoarele situații:
- a) subvenția are ca efect deturnarea importurilor unui produs similar al unui alt Membru de pe piața Membrului care acordă subvenția sau împiedică importurilor respective;
 - b) subvenția are ca efect deturnarea de pe piața unei țări terțe a exporturilor unui produs similar ale unui alt Membru sau împiedicarea exporturilor respective;
 - c) subvenția se exprimă printr-o subcotație importantă a prețului produsului subvenționat în raport cu prețul unui produs similar al unui alt Membru pe aceeași piață, sau are ca efect împiedicarea creșterilor de preț ori deprecierea prețurilor sau pierderea vânzărilor pe aceeași piață de o manieră semnificativă;
 - d) subvenția se exprimă printr-o creștere a unei părți din piața mondială deținută de membrul care acordă subvenția pentru un produs primar sau un produs de bază¹⁷ subvenționat specific în raport cu segmentul mediu pe care îl deținea în perioada precedentă de trei ani, iar această creștere înregistrează o tendință constantă în timpul unei perioade în care au fost acordate subvenții.
- 6.4 În interesul paragrafului 3 (b), va exista deturnare a exporturilor sau împiedicare a exporturilor în cazul în care, sub rezerva dispozițiilor paragrafului 7, a fost demonstrat că segmentele relative de piață s-au modificat în dezavantajul produsului similar nesubvenționat (pe o perioadă adecvată reprezentativă suficientă pentru a demonstra tendințe clare în evoluția pieței produsului considerat, care, în condiții normale, va fi de, cel puțin, un an). Expresia "segmente relative de piață s-au modificat" se va înțelege ca fiind oricare din următoarele situații: a) există o creștere a segmentului de piață al produsului subvenționat; b) segmentul de piață al produsului subvenționat rămâne constant în condiții în care, în absența subvenției, el ar fi scăzut; c) segmentul de piață al produsului subvenționat scade, dar într-un ritm mai lent decât în cazul absenței subvenției.
- 6.5 În înțelesul paragrafului 3 (c), va exista subcotare a prețului în cazul în care o astfel de subcotare a fost demonstrată prin compararea prețurilor produsului subvenționat cu prețurile unui produs similar nesubvenționat furnizat pe aceeași piață. Compararea se va efectua pentru un același nivel comercial și perioade comparabile, ținând cont în mod adecvat de orice alt factor care afectează comparabilitatea prețurilor. Cu toate acestea, dacă această

¹⁶ Membrii recunosc ca faptul că o finanțare bazată pe redevențe de care beneficiază un program de construcție de aeronave civile nu este în întregime rambursată deoarece nivelul de vânzări efective este inferior nivelului de vânzări prevăzute nu constituie în sine un prejudiciu grav în sensul acestui alineat.

¹⁷ Cu excepția cazului în care alte reguli specifice convenite în plan multilateral se aplică comerțului cu produsul primar sau cu produsul de bază respectiv.

comparație directă nu este posibilă, existența unei subcotări a prețului va putea fi demonstrată pe baza valorilor unitare la export.

- 6.6 Fiecare membru pe piața căruia se pretinde că a apărut un prejudiciu grav va pune la dispoziția părților într-un diferend care survine în cadrul Articolului 7, și grupului special constituit conform paragrafului 4 al Articolului 7 sub rezerva dispozițiilor paragrafului 3 din Anexa V, orice informații pertinente care vor putea fi obținute în ceea ce privește modificările segmentelor de piață deținute de către părțile în diferend, precum și prețurile produselor în cauză.
- 6.7 Nu va exista deturnare și nici împiedicare care să cauzeze un prejudiciu grav în sensul paragrafului 3 atunci când va exista una din următoarele circumstanțe¹⁸ în timpul perioadei luate în considerare:
- a) prohibiție sau restricție aplicată exporturilor produsului similar al Membrului care face plângerea, sau importurilor provenind de la acest Membru pe piața țării terțe respective;
 - b) decizia, din partea puterilor publice importatoare care au monopolul comerțului sau practică comerț de stat pentru produsul respectiv, de a înlocui, pentru motive necomerciale, importurile provenind de la Membrul care face plângerea prin importul provenind din altă țară sau alte țări;
 - c) catastrofe naturale, greve, dezorganizare a transporturilor sau alte cazuri de forță majoră care afectează în mod substanțial producția, calitățile, cantitățile sau prețurile produsului de care Membrul care face plângerea dispune pentru export;
 - d) existența de aranjamente care limitează exporturile membrului care face plângerea;
 - e) diminuarea voluntară a calităților produsului respectiv de care membrul care face plângerea dispune pentru export (inclusiv, între altele, atunci când întreprinderi ale Membrului care face plângerea au reorientat ele însele exporturi ale acestui produs spre noi piețe);
 - f) nerespectarea normelor și a altor reglementări ale țării importatoare.
- 6.8 În absența circumstanțelor vizate la paragraful 7, existența unui prejudiciu grav va trebui să fie determinat pe baza informațiilor comunicate grupului special sau obținute de acesta, inclusiv informațiile comunicate în conformitate cu dispozițiile prevederilor Anexei V.
- 6.9 Prezentul Articol nu se aplică subvențiilor aplicate pentru produsele agricole astfel cum se prevede în Articolul 13 al Acordului privind agricultura.

Articolul 7

Căi de recurs

- 7.1 Cu excepția prevederilor Articolului 13 al Acordului privind agricultura, de fiecare dată când un Membru va avea motive să creadă că o subvenție, vizată la Articolul 1, acordată sau menținută de un alt Membru rezultă o daună unei ramuri a producției sale naționale, anulează sau compromite unele din avantajele sale sau cauzează un prejudiciu grav, Membrul respectiv va putea cere să aibă consultări cu celălalt Membru.
- 7.2 Orice cerere de consultări în baza paragrafului 1 va conține o expunere a elementelor de probă disponibile cu privire la a) existența și natura subvenției respective și b) daună cauzată

¹⁸ Faptul ca anumite situații sunt vizate în acest paragraf nu le conferă acestora, în sine, un statut juridic anumit în baza GATT 1994 sau a prezentului Acord. Aceste situații nu trebuie să aibă un caracter izolat sau sporadic și nici, pe de altă parte, să fie ne semnificative.

ramurii de producție națională, anularea sau reducerea de avantaje sau prejudiciu grav¹⁹ cauzat intereselor membrului care cere consultările.

- 7.3 Atunci când o cerere de consultări va fi prezentată în baza paragrafului 1, Membrul despre care se crede că acordă sau menține subvenția respectivă va intra în astfel de consultări cât mai rapid posibil. Obiectul consultărilor va fi de a preciza faptele și de a se ajunge la o soluție reciproc convenită.
- 7.4 Dacă consultările nu conduc la o soluție reciproc convenită într-un termen de 60 zile²⁰, orice membru parte la aceste consultări va putea să aducă problema la DSB în vederea constituirii unui grup special, cu excepția cazului în care DSB decide prin consens să nu constituie un grup special. Componenta și mandatul grupului special vor fi hotărâte într-un termen de 15 zile începând cu data la care acesta va fi fost constituit.
- 7.5 Grupul special va examina problema și va prezenta raportul său final părților la diferend. Acest raport va fi comunicat tuturor membrilor într-un termen de 120 zile începând de la data la care componenta și stabilirii mandatului grupului special.
- 7.6 Într-un termen de 30 zile începând de la comunicarea raportului grupului special tuturor Membrilor, acest raport va fi adoptat de DSB,²¹ cu excepția cazului în care una din părțile la diferend notifică oficial la DSB hotărârea sa de a face recurs sau în care DSB decide prin consens să nu adopte raportul.
- 7.7 În cazurile în care se va face recurs cu privire la raportul unui grup special, organul de recurs va pronunța decizia sa într-un termen de 60 zile începând de la data la care partea la diferend va fi notificat oficial intenția sa de a face recurs. Atunci când organul de recurs va estima că nu va putea prezenta raportul său în cele 60 zile, el va informa DSB în scris despre motivele acestei întârzieri și va indica termenul în care consideră că va putea să-i prezinte raportul său. În nici un caz procedura nu va depăși 90 zile. Raportul elaborat în recurs va fi adoptat de DSB și acceptat necondiționat de către părțile la diferend, cu excepția cazului în care DSB decide prin consens să nu adopte raportul elaborat în recurs, în cele 20 zile care urmează comunicării acestuia către Membri.²²
- 7.8 În cazurile în care un raport al unui grup special sau un raport al organului de recurs va fi adoptat și în care e determinat că o subvenție a cauzat efecte nefavorabile pentru interesele unui alt Membru în sensul Articolului 5, Membrul care acordă sau menține subvenția respectivă va întreprinde măsuri adecvate pentru a elimina efectele nefavorabile sau va retrage subvenția.
- 7.9 În cazul în care Membrul nu a luat măsurile adecvate pentru eliminarea efectelor nefavorabile ale subvenției sau retragerea subvenției într-un termen de șase luni începând de la data la care DSB adoptă raportul grupului special sau raportul organului de recurs, precum și în absența unui acord asupra unei compensații, DSB va acorda Membrului care face plângerea autorizarea de a lua contramăsuri cu nivelul și cu natura efectelor nefavorabile a căror existență a fost determinată, cu condiția ca DSB decide prin consens să respingă cererea.
- 7.10 În cazul în care o parte la diferend va solicita un arbitraj în conformitate cu paragraful 6 al Articolului 22 din Memorandumul de Acord privind reglementarea diferendelor, arbitrul va stabili dacă contramăsurile sunt proporționale cu nivelul și cu natura efectelor nefavorabile a căror existență va fi constatată.

¹⁹ Dacă cererea se referă la o subvenție considerată a cauza un prejudiciu grav în sensul paragrafului 1 al Articolului 6, elementele de probă disponibile cu privire la prejudiciul grav vor putea fi limitate la acelea de care se va dispune pentru a ști dacă condițiile enunțate în paragraful respectiv au fost sau nu îndeplinite.

²⁰ Termenele menționate în acest Articol vor putea fi prelungite de comun acord.

²¹ Dacă nu este prevăzută o reuniune a DSB în perioada respectivă, acesta va ține o reuniune în acest scop.

²² Dacă nu se prevede o reuniune a DSB în această perioadă, acesta va organiza o reuniune în acest scop.

PARTEA a IV-a: SUBVENȚII NEACȚIONABILE

Articolul 8

Identificarea subvențiilor neacționabile

8.1 Următoarele subvenții sunt considerate ca neacționabile:²³

- a) subvențiile care nu sunt specifice în înțelesul Articolului 2;
- b) subvențiile care sunt specifice în înțelesul Articolului 2, dar care îndeplinesc toate condițiile prevăzute în paragrafele 2 (a), 2 (b) sau 2 (c) de mai jos.

8.2 Independent de dispozițiile prevederilor Părților a III-a și a V-a, subvențiile următoare vor fi neacționabile:

- a) ajutorul pentru activități de cercetare desfășurate de întreprinderi sau de instituții de învățământ superior sau de cercetare pe bază de contracte cu întreprinderi, dacă^{24, 25, 26}; ajutorul acoperă²⁷ maximum 75 la sută din costurile de cercetare industrială²⁸ sau 50 la sută din costurile activității de dezvoltare preconcrețională^{29, 30};

și cu condiția ca acest ajutor să se limiteze exclusiv la elementele următoare:

- i) cheltuieli de personal (cercetători, tehnicieni și alt personal de sprijin folosit exclusiv pentru activitatea de cercetare);
- ii) costurile instrumentelor, materialului, precum și ale terenurilor și clădirilor utilizate exclusiv și în mod permanent pentru activitatea de cercetare (cu excepția cazului cesiunii pe o bază comercială);

²³ Se recunoaște că un ajutor public este larg acordat de către Membri pentru diverse scopuri și că simplul fapt că un astfel de ajutor poate să nu îndeplinească condițiile cerute pentru a fi considerat drept subvenție neacționabilă în baza dispozițiilor prezentului Articol nu restrânge în sine posibilitatea Membrilor de a furniza un astfel de ajutor.

²⁴ Dat fiind faptul că se prevede că aeronavele civile vor fi supuse unor reguli multilaterale specifice, prevederile acestui alineat nu se aplică acestui produs.

²⁵ Cel mai târziu la 18 luni de la data intrării în vigoare a Acordului OMC, Comitetul pentru subvenții și măsuri compensatorii vizat la Articolul 24 (denumit în prezentul Acord "Comitetul") va examina funcționarea dispozițiilor alineatului 2 a) în vederea aducerii tuturor modificărilor necesare pentru a îmbunătăți această funcționare. Atunci când va avea în vedere eventuale modificări, Comitetul va reexamina cu atenție definițiile categoriilor indicate în acest alineat prin prisma experienței dobândite de Membri în cadrul programelor de cercetare și de lucrări ale altor instituții internaționale competente.

²⁶ Prevederile prezentului Acord nu se aplică activităților de cercetare fundamentală desfășurate în mod independent de către instituții de învățământ superior sau de cercetare. Expresia "cercetare fundamentală" semnifică lărgirea cunoștințelor științifice și tehnice generale care nu este legată de obiective industriale sau comerciale.

²⁷ Nivelurile permise de ajutor neacționabil vizate în acest alineat vor fi stabilite prin referință la costurile totale care pot fi luate în considerare suportate pe durata unui proiect dat.

²⁸ Expresia "cercetare industrială" înseamnă cercetare planificată sau investigație critică vizând dobândirea de noi cunoștințe, cu obiectivul ca aceste cunoștințe să poată fi utile pentru punerea la punct de noi produse, procedee sau servicii ori pentru a determina o îmbunătățire notabilă a produselor, procedeele sau serviciilor existente.

²⁹ Expresia "activitate de dezvoltare preconcrețională" înseamnă concretizarea rezultatelor cercetării industriale printr-un plan, o schemă sau un proiect pentru produse, procedee ori servicii noi, modificate sau îmbunătățite, destinate a fi vândute sau utilizate, inclusiv crearea unui prim prototip care nu ar putea fi utilizat din punct de vedere comercial. Ea va putea pe de altă parte include formularea conceptuală și proiectul altor produse, procedee sau servicii, precum și proiecte de demonstrație inițială sau proiecte pilot, cu condiția ca aceste proiecte să nu poată fi convertite sau utilizate pentru aplicații industriale ori pentru o exploatare comercială. Ea nu cuprinde modificările de rutină sau modificările periodice aduse unor produse, linii de producție, procedee de fabricație, servicii existente și alte operațiuni în curs, chiar dacă aceste modificări pot prezenta îmbunătățiri.

³⁰ În cazul unor programe care include lucrări de cercetare industrială și o activitate de dezvoltare preconcrețională, nivelul admisibil de ajutor neacționabil nu va depăși media simplă a nivelurilor admisibile de ajutor neacționabil aplicabile pentru două categorii susmenționate, calculate pe baza tuturor costurilor care pot fi luate în considerare indicate la punctele de la i) la v) din acest alineat.

- iii) costurile serviciilor consultanților și ale serviciilor echivalente utilizate exclusiv pentru activitatea de cercetare, inclusiv cercetarea, know-how-ul, brevetele etc., cumpărate din surse externe;
 - iv) cheltuielile generale suplimentare direct suportate ca urmare a activității de cercetare;
 - v) alte cheltuieli de exploatare (de exemplu costul materialelor, furnizărilor și produselor similare) direct suportate ca urmare a activității de cercetare.
- b) ajutor acordat regiunilor defavorizate de pe teritoriul unui Membru în baza unui cadru general de dezvoltare regională³¹ și care are un caracter nespecific (în sensul Articolului 2) în regiunile eligibile, sub rezerva următoarelor condiții:
- i) fiecare regiune defavorizată trebuie să fie o zonă geografică precis delimitată cu o identitate economică și administrativă definibilă;
 - ii) regiunea să fie considerată ca defavorizată pe bază de criterii neutre și obiective³² care indică faptul că dificultățile regiunii sunt imputabile unor circumstanțe care nu sunt numai temporare, aceste criterii trebuie să fie clar enunțate într-o lege, reglementare sau alt document oficial astfel încât să poată fi verificate;
 - iii) criteriile vor cuprinde o măsură de dezvoltare economică ce va fi bazat pe cel puțin unul din următorii factori:
 - venitul pe locuitor ori venitul gospodăriilor pe locuitor, sau PIB pe locuitor, care nu va trebui să depășească 85 la sută din media pentru teritoriul respectiv;
 - nivelul șomajului, care va trebui să atingă cel puțin 110 la sută din media pentru teritoriul respectiv ;

evaluați pe o perioadă de trei ani; cu toate acestea cuantificarea respectivă va putea fi compusă și va putea să includă alți factori.

- c) ajutor pentru promovarea adaptării instalațiilor existente³³ la noi cerințe de mediu înconjurător impuse prin legislație și/sau reglementare din care rezultă pentru întreprinderi constrângeri și sarcini financiare mai mari, cu condiția ca acest ajutor:
- i) să fie o măsură punctuală, nerecurentă; și
 - ii) să fie limitată la 20 la sută din costul de adaptare; și
 - iii) să nu acopere costul înlocuirii și exploatării investiției beneficiare de ajutor, acesta trebuind să fie integral în sarcina întreprinderilor; și
 - iv) să fie direct legat de, și proporțional cu reducerea inconvenientelor și a poluării prevăzute de către întreprindere și să nu acopere o economie care ar putea fi realizată asupra costurilor de fabricație; și

³¹ Expresia "cadru general de dezvoltare regională" semnifică faptul că programele regionale de subvenții fac parte dintr-o politică de dezvoltare regională coerentă pe plan intern și general aplicabilă, precum și subvențiile pentru dezvoltarea regională nu sunt acordate în puncte geografice izolate care nu au sau practic nu au nici o influență asupra dezvoltării unei regiuni.

³² Expresia "criterii neutre și obiective" semnifică criteriile care nu favorizează anumite regiuni peste ceea ce este necesar pentru a elimina sau reduce disparitățile regionale în cadrul politicii de dezvoltare regională. Pentru aceasta programele regionale de subvenții vor fixa plafoane pentru sumele ajutorului care va putea fi acordat fiecărui proiect subvenționat. Aceste plafoane vor trebui să fie diferențiate în funcție de nivelurile diferite de dezvoltare ale regiunilor ajutate și vor trebui să fie definite în funcție de costul investițiilor sau de costul creării de locuri de muncă. În limita acestor plafoane repartizarea ajutorului va fi suficient de largă și egală pentru a evita utilizarea dominantă a unei subvenții de către anumite întreprinderi sau acordarea de sume de subvenție disproporționate anumitor întreprinderi, așa cum se prevede la Articolul 2.

³³ Expresia "instalații existente" înseamnă instalații care a funcționat cel puțin doi ani până la momentul în care sunt impuse noile cerințe de mediu înconjurător.

- v) să fie oferit tuturor întreprinderilor care pot să adopte noul echipament și/sau noile procedee de producție.
- 8.3 Un program de subvenții pentru care dispozițiile prevederile paragrafului 2 vor fi invocate va fi notificat Comitetului înainte de punerea sa în aplicare, în conformitate cu dispozițiile prevederile Părții a VII-a. Notificarea va fi suficient de precisă pentru a permite celorlalți Membri să evalueze compatibilitatea programului cu condițiile și criteriile prevăzute în dispozițiile prevederile pertinente ale paragrafului 2. Membrii vor furniza de asemenea Comitetului o aducere la zi a acestor notificări, în special prin comunicarea de informații asupra cheltuielilor globale efectuate pentru fiecare program, precum și asupra oricărei modificări a programului. Ceilalți Membri vor avea dreptul să solicite informații cu privire la cazuri individuale de subvenționare în cadrul unui program notificat.³⁴
- 8.4 Dacă i se cere de către un Membru, Secretariatul va examina o notificare făcută în baza paragrafului 3 și în caz de nevoie, va putea cere membrului care acordă subvenția informații suplimentare cu privire la programul notificat supus examinării. Secretariatul va prezenta constatările sale Comitetului. La cerere, Comitetul va examina în cele mai scurte termene constatările Secretariatului (sau, dacă nu s-a cerut Secretariatului să procedeze la o examinare, notificarea însăși), pentru a determina dacă condițiile și criteriile enunțate în paragraful 2 nu au fost respectate. Procedura prevăzută în prezentul paragraf va fi încheiată cel mai târziu la prima reuniune ordinară a Comitetului care urmează după notificarea unui program de subvenții, cu condiția ca cel puțin două luni să se fi scurs între notificare și reuniunea ordinară a Comitetului. Procedura de examinare descrisă în prezentul paragraf se va aplica de asemenea, la cerere, modificărilor substanțiale ale unui program notificat în aducerile la zi anuale prevăzute la paragraful prevăzute în paragraful 3.
- 8.5 Dacă un Membru solicită aceasta, determinarea de către Comitet prevăzută în paragraful 4, sau faptul că Comitetul nu a reușit să facă o astfel de determinare, precum și nerespectarea, în cazuri individuale, a condițiilor enunțate într-un program notificat vor fi supuse unui arbitraj obligatoriu. Organul de arbitraj va prezenta Membrilor concluziile sale într-un interval de 120 zile de la data la care el a fost sesizat cu problema respectivă. În afara unei dispoziții contrare a prezentului paragraf, Memorandumul de Acord privind reglementarea diferendelor se va aplica arbitrajelor la care se va proceda în baza prezentului paragraf.

Articolul 9

Consultări și căi de recurs autorizate

- 9.1 Dacă în cursul punerii în aplicare a unui program vizat în paragraful 2 al Articolului 8, indiferent de faptul că programul este compatibil cu criteriile enunțate în respectivul paragraf, un Membru are motive să creadă că acest program a avut efecte nefavorabile grave pentru ramura sa de producție națională, astfel încât să-i cauzeze o daună care ar fi dificil de reparat, acel Membru va putea cere să poarte consultări cu Membrul care acordă sau menține subvenția.
- 9.2 Atunci când o cerere de consultări va fi prezentată în baza paragrafului 1, Membrul care acordă sau menține programul de subvenții în discuție va accepta consultările cât mai repede posibil. Obiectul consultărilor va fi de a preciza faptele și de a ajunge la o soluție reciproc acceptabilă.
- 9.3 Dacă consultările în baza paragrafului 2 nu au ajuns la o soluție reciproc acceptabilă într-un termen de 60 zile de la data la care ele au fost cerute, Membrul care le-a cerut va putea aduce problema în fața Comitetului.

³⁴ Este recunoscut faptul că nimic în această dispoziție în materie de notificare nu obligă la comunicarea de informații confidențiale, inclusiv informații comerciale confidențiale.

9.4 În cazurile în care o problemă va fi adusă în fața Comitetului, acesta va examina imediat faptele în cauză și elementele de probă referitoare la efectele vizate la paragraful 1. Dacă el constată că astfel de efecte există va putea recomanda Membrului care acordă subvenția să modifice acest program de o manieră care să elimine aceste efecte. Comitetul va prezenta concluziile sale într-un termen de 120 zile de la data la care el va fi fost sesizat cu problema în baza paragrafului 3. În cazul în care nu se va da curs acestei recomandări într-un termen de șase luni, Comitetul va autoriza Membrul care a cerut consultările să ia contramăsuri corespunzătoare proporționale cu natura și gradul efectelor a căror existență va fi fost constatată.

PARTEA a V-a: MĂSURI COMPENSATORII

Articolul 10

Aplicarea Articolului VI al GATT 1994³⁵

Membrii vor lua toate măsurile necesare pentru a face în așa fel încât impunerea unei taxe compensatorii³⁶ cu privire la orice produs din teritoriul unui Membru care ar fi importat pe teritoriul unui alt Membru să fie conformă cu dispozițiile prevederilor Articolului VI al GATT 1994 și cu condițiile enunțate în prezentul Acord. Nu vor putea fi impuse taxe compensatorii decât ca urmare a unor investigații deschise³⁷ și desfășurate în conformitate cu dispozițiile prevederilor prezentului Acord și Acordului privind agricultura.

Articolul 11

Inițierea procedurii și investigația ulterioară

- 1.1 Sub rezerva dispozițiilor paragrafului 6, o investigație vizând determinarea existenței, gradului și efectului oricărei pretinse subvenții va fi deschisă la cererea prezentată în scris de către ramura de producție națională sau în numele acesteia.
- 1.2 O cerere prezentată în baza paragrafului 1 va conține elemente de probă suficiente referitoare la existența (a) unei subvenții și, dacă e posibil, a sumei acesteia, (b) unei daune în sensul Articolului VI al GATT 1994, astfel cum este interpretat prin prezentul Acord, și (c) unei legături de cauzalitate între importurile subvenționate și dauna pretinsă. O simplă afirmație, nefundamentată pe elementele de probă pertinente, nu va putea fi considerată suficientă pentru a satisface condițiile prezentului paragraf. Cererea va conține informațiile care pot fi, în mod rezonabil, la dispoziția solicitantului, asupra următoarelor aspecte:
 - i) identitatea solicitantului și o descriere de către solicitant a volumului și a valorii producției naționale a produsului similar. Atunci când va fi prezentată o cerere scrisă în numele ramurii de producție națională, respectiva cerere va preciza ramura de producție în numele căreia ea este prezentată, dându-se o

³⁵ Prevederile Părții a II-a sau ale Părții a III-a vor putea fi invocate în paralel cu cele ale Părții a V-a, totuși, în ceea ce privește efectele unei anumite subvenții pe piața internă a unui Membru importator, nu se va putea recurge decât la o singură formă de reparare (fie o taxă compensatorie dacă prevederile Părții a V-a sunt respectate, fie o contramăsură în sensul Articolelor 4 și 7.) Prevederile Părții a III-a și a V-a nu vor fi invocate cu privire la măsurile considerate ca neacționabile conform prevederilor Părții a IV-a. Totuși, măsurile vizate la paragraful 1 a) al Articolului 8 vor putea face obiectul unei investigații destinate să determine dacă ele sunt sau nu specifice în sensul Articolului 2. În plus, în cazul unei subvenții vizate de paragraful 2 al Articolului 8, acordată în aplicarea unui program care nu a fost notificat conform paragrafului 3 al Articolului 8, prevederile Părții a III-a sau ale Părții a V-a vor putea fi invocate, însă o astfel de subvenție va fi tratată ca o subvenție neacționabilă dacă se constată că ea răspunde criteriilor enunțate la paragraful 2 al Articolului 8.

³⁶ Expresia "taxă compensatorie" se înțelege ca fiind o taxă specială percepută în vederea neutralizării oricărei subvenții acordate, direct sau indirect, pentru fabricarea, producerea sau exportul unui produs, astfel cum se prevede la paragraful 3 al Articolului VI al GATT 1994.

³⁷ Termenul "deschisă" astfel cum este utilizat în continuare se referă la acțiunea procedurală prin care un Membru deschide oficial o investigație conform Articolului 11.

listă a tuturor producătorilor naționali cunoscuți și produsului similar (sau a asociațiilor de producători naționali ai produsului similar) și, în măsura posibilului, o descriere a volumului și a valorii producției naționale a produsului similar reprezentată de acești producători;

- ii) o descriere completă a produsului care se pretinde că face obiectul unei subvenții, numele țării sau țărilor de origine sau de export în discuție, identitatea fiecărui exportator sau producător străin cunoscut și o listă a persoanelor cunoscute ca importând produsul respectiv;
- iii) elementele de probă cu privire la existent, suma și natura subvenției respective;
- iv) elementele de probă pe baza cărora dauna care se pretinde că este cauzată unei ramuri de producție națională este cauzată prin importurile subvenționate, prin efectele subvențiilor; aceste elemente de probă cuprind informații asupra evoluției volumului importurilor care se pretind că fac obiectul unei subvenții, efectul acestor importuri asupra prețurilor produsului similar pe piața internă și incidența acestor importuri asupra ramurii de producție națională demonstrate prin factori și indicii pertinenti care influențează asupra situației acestei ramuri, cum ar fi cele enumerate în paragrafele 2 și 4 ale Articolului 15.

- 1.3 Autoritățile vor examina exactitatea și acuratețea elementelor de probă furnizate în cerere pentru a determina dacă aceste elemente de probă sunt suficiente pentru a justifica deschiderea unei investigații.
- 11.4 O investigație nu va fi deschisă conform paragrafului 1 decât dacă autoritățile au determinat, fundamentându-se pe o examinare a gradului de sprijin sau pe o poziție față de cererea exprimată³⁸ de către producătorii naționali ai produsului similar, că cererea a fost prezentată de către ramura de producție națională sau în numele acesteia.³⁹ Se va considera că cererea a fost prezentată de "ramura de producție națională sau în numele acesteia" dacă ea este susținută de către producătorii naționali ale căror producții însumate constituie mai mult de 50 la sută din producția totală a produsului similar produsă de partea din ramura de producție națională care își exprimă sprijinul sau pentru o poziție față de cerere. Totuși, nu va fi deschisă o investigație atunci când producătorii naționali care susțin în mod expres cererea vor prezenta mai puțin de 25 la sută din producția totală a produsului similar produsă de ramura de producție națională.
- 11.5 Autoritățile vor evita, cu excepția cazului când a fost luată o decizie de deschidere a unei investigații, să facă publică cererea de deschidere a unei investigații.
- 11.6 Dacă, în circumstanțe speciale, autoritățile implicate decid să deschidă o investigație fără să fie sesizate printr-o cerere prezentată în scris în acest scop de o ramură de producție națională sau în numele acesteia, ele nu vor proceda la aceasta decât dacă ele sunt în posesia unor elemente de probă suficiente referitoare la existența unei subvenții, a unei daune și a unei legături de cauzalitate, așa cum este indicat în paragraful 2, pentru a justifica deschiderea unei investigații.
- 11.7 Elementele de probă referitoare la ambele subvenții, precum și la daună, vor fi examinate simultan (a) pentru a decide dacă o investigație va fi deschisă sau nu și (b) ulterior, în timpul

³⁸ În cazul unor ramuri de producție fragmentate conținând un număr deosebit de ridicat de producători, autoritățile vor putea să determine în ce măsură există un sprijin sau o opoziție prin utilizarea tehnicilor de eșalonare valabile din punct de vedere statistic.

³⁹ Membrii cunosc faptul că în teritoriul unor Membri, salariați producătorilor naționali ai produsului similar sau reprezentanții acestor salariați pot prezenta sau susține o cerere de deschidere a unei investigații în baza paragrafului 1.

investigației, pornind de la o dată care nu va fi ulterioară primei zile în care, conform dispozițiilor prezentului Acord, pot fi aplicate măsuri provizorii.

- 11.8 În cazurile în care nu sunt importate produse direct din țara de origine, dar sunt exportate dintr-o țară intermediară cu destinație Membrul importator, dispozițiile prevederile prezentului Acord vor fi aplicabile în totalitate, iar tranzacția sau tranzacțiile vor fi considerate, în baza prezentului Acord, ca având loc între țara de origine și Membrul importator.
- 11.9 O cerere prezentată în baza paragrafului 1 va fi respinsă și o investigație va fi închisă în cel mai scurt timp imediat ce autoritățile implicate vor fi convinse că elementele de probă referitoare fie la subvenționare, fie la daună nu sunt suficiente pentru a justifica continuarea procedurii. Închiderea investigației va fi imediată în cazurile în care suma subvenției este de minimis sau atunci când volumul importurilor subvenționate, efective sau potențiale, sau dauna, este neglijabil(ă). În sensul prezentului paragraf, suma subvenției va fi considerată de minimis dacă aceasta este mai mică de 1 la sută ad valorem.
- 11.10 O investigație nu va afecta procedurile de vămuire.
- 11.11 Investigațiile vor fi terminate, în afara unor circumstanțe speciale, într-un termen de un an și în orice caz într-un termen care să nu depășească 18 luni de la deschiderea lor.

Articolul 12

Elemente de probă

- 12.1. Membrii interesați și toate părțile interesate într-o investigație în materie de taxe compensatorii vor fi încunoștințați despre informațiile pe care autoritățile le solicită și li se vor da posibilități largi de a prezenta în scris toate elementele de probă pe care le vor considera pertinente pentru necesitățile investigației respective.
- 12.1.1 Exportatorilor, producătorilor străini sau Membrilor interesați li se va acorda un termen de cel puțin 30 zile pentru a răspunde la chestionarele utilizate într-o investigație în materie de taxe compensatorii.⁴⁰ Orice cerere de prelungire a termenului de 30 zile va trebui să fie luată în considerare în mod corespunzător și, pe baza unei expuneri de motive, această prelungire va trebui acordată de fiecare dată când va fi realizabil.
- 12.1.2 Sub rezerva obligației de protejare a informațiilor confidențiale, elementele de probă prezentate în scris de către un Membru interesat sau de către o parte interesată vor fi puse în cel mai scurt timp la dispoziția celorlalți Membri interesați sau a celorlalte părți interesate care participă la investigație.
- 12.1.3 Imediat ce o investigație a fost deschisă, autoritățile vor comunica exportatorilor cunoscuți și autorităților Membrului exportator textul integral al cererii prezentate în scris în conformitate cu paragraful 1 al Articolului 11 și îl vor pune la cerere la dispoziția celorlalte părți interesate care sunt implicate. Se va ține cont în mod corespunzător de protecția informațiilor confidențiale așa cum este prevăzut în paragraful 4.
- 12.2. Membrii interesați și părțile interesate vor avea de asemenea dreptul, pe bază de justificare, de a prezenta oral informații. În cazurile în care informațiile vor fi prezentate oral, Membrii interesați și părțile interesate vor fi ținute să le prezinte ulterior în scris. Orice decizie a autorităților însărcinate cu investigația nu va putea să fie bazată decât pe informațiile și

⁴⁰ Ca regulă generală, termenul acordat exportatorilor va curge începând de la data primirii chestionarului, care în acest scop, va fi considerat ca fiind primit la sfârșitul unei săptămâni calculate de la data la care a fost trimis părții interesate sau transmis reprezentantului diplomatic al Membrului exportator sau, în cazul unui teritoriu vamal distinct Membru al OMC, unui reprezentant oficial al teritoriului exportator.

argumentele care figurează în dosarul acestor autorități și care vor fi puse la dispoziția Membrilor interesați și a părților interesate care participă la investigație, luându-se în considerare în mod corespunzător necesitatea de a proteja caracterul confidențial al acestor informații.

- 12.3. De fiecare dată când va fi posibil, autoritățile vor acorda în timp util tuturor membrilor interesați și tuturor părților interesate posibilitatea de a lua cunoștință cu toate informațiile pertinente pentru prezentarea dosarelor lor, care nu vor fi confidențiale în baza paragrafului 4 și pe care autoritățile le utilizează în investigația lor în materie de taxe compensatorii precum și pentru a pregăti argumentația lor pe baza acestor informații.
- 12.4. Toate informațiile care ar fi de natură confidențială (de exemplu, deoarece divulgarea lor ar avantaja în mod semnificativ un concurent sau ar avea un efect nefavorabil notabil pentru persoana care a furnizat informații sau pentru aceea de la care ele au fost obținute), sau care ar fi furnizate cu titlu confidențial de către părți, la o investigație vor fi, pe baza unei expuneri de motive valabile, tratate ca atare de către autorități. Aceste informații nu vor fi divulgate fără autorizare expresă a părții care le va fi furnizat.⁴²
 - 12.4.1 Autoritățile vor solicita de la Membrii interesați sau de la părțile interesate care furnizează informații confidențiale prezentarea unor rezumate neconfidențiale ale acestora. Rezumatele vor fi suficient de detaliate pentru a permite să se înțeleagă în mod rezonabil fondul informațiilor comunicate cu titlu confidențial. În circumstanțe excepționale, Membrii respectivi sau părțile respective vor putea indica faptul că aceste informații nu sunt de natură a fi rezumate. În aceste circumstanțe, vor trebui expuse motivele pentru care rezumatul nu poate fi furnizat.
 - 12.4.2 Dacă autoritățile consideră că o cerere de tratament confidențial nu este justificată și dacă persoana care a furnizat informațiile nu vrea nici să le publice și nici să autorizeze divulgarea lor în termeni generali sub forma de rezumat, ele vor putea să nu țină cont de informațiile respective, în afară de cazul în care li se poate demonstra de o manieră convingătoare, din surse adecvate că informațiile sunt corecte.⁴³
- 12.5. Cu excepția circumstanțelor prevăzute la paragraful prevăzute în paragraful 7, autoritățile se vor asigura în cursul investigației de exactitatea informațiilor utilizate de către Membrii interesați sau de către părțile interesate, pe baza cărora sunt fondate constatările lor.
- 12.6. Autoritățile însărcinate cu investigația vor putea, după cum va fi necesar, să procedeze la investigații pe teritoriul altor membri, cu condiția de a fi înștiințat în timp util Membrul respectiv și sub rezerva faptului că acesta să nu se opună. Pe de altă parte, ele vor putea să investigheze în localurile unei întreprinderi și să examineze dosarele acesteia dacă: (a) întreprinderea consimte la aceasta și (b) dacă Membrul respectiv a fost înștiințat despre aceasta și nu se opune. Procedurile enunțate în Anexa VI se vor aplica investigațiilor efectuate în localurile unei întreprinderi. Sub rezerva obligației de protecție a informațiilor confidențiale, autoritățile vor pune rezultatele acestor investigații la dispoziția întreprinderilor respective sau vor prevedea divulgarea lor către aceste întreprinderi în conformitate cu paragraful 8 și vor putea pune aceste rezultate la dispoziția solicitanților.
- 12.7. În cazurile în care un Membru interesat sau o parte interesată va refuza să permită accesul la informațiile necesare sau nu le va comunica într-un termen rezonabil ori va împiedica în

⁴² Membrii cunosc faptul că, pe teritoriul anumitor Membri, divulgarea poate fi cerută prin ordonanța conservatorie strict redactată.

⁴³ Membrii convin ca cererile de tratament confidențial nu ar trebui să fie respinse în mod arbitrar și ca autoritățile însărcinate cu investigația vor putea solicita o derogare de la tratamentul confidențial numai în ceea ce privește informațiile utile pentru procedură.

mod vădit derularea investigației, vor putea fi stabilite determinări preliminare și finale, pozitive sau negative, pe baza datelor de fapt disponibile.

12.8. Înainte de a face o determinare finală, autoritățile vor informa toți Membrii și toate părțile interesate cu privire la faptele esențiale examinate care vor constitui fundamentul deciziei de a aplica sau nu măsuri definitive. Această divulgare trebuie să aibă loc cu suficient timp înainte pentru ca părțile să-și poată apăra interesele.

12.9. În sensul prezentului Acord, "părțile interesate" vor fi:

- i) un exportator sau producător străin ori importatorul unui produs care face obiectul unei investigații sau o asociație profesională comercială sau industrială a cărei majoritate de membri produc, exportă sau importă acest produs; și
- ii) un producător al produsului similar în Membrul importator sau o asociație profesională comercială ori industrială a cărei majoritate a membrilor produc produsul similar pe teritoriul Membrului importator.

Această listă nu va împiedica Membrii de a permite părților naționale sau străine altele decât cele susmenționate de a fi considerate părți interesate.

12.10. Autoritățile vor acorda utilizatorilor industriali ai produsului care face obiectul investigației precum și organizațiilor de consumatori reprezentative în cazurile în care produsul este vândut în mod curent cu amănuntul, posibilitatea de a furniza informații care au legătură cu investigația în ceea ce privește subvenționarea, dauna și legătura de cauzalitate.

12.11. Autoritățile vor ține cont în mod corespunzător de dificultățile pe care ar putea să le aibă părțile interesate, în special întreprinderile mici, în a comunica informațiile cerute și le vor acorda tot sprijinul posibil.

12.12. Procedurile sus-menționate nu au drept scop să împiedice autoritățile unui Membru să acționeze cu diligență, în ceea ce privește deschiderea unei investigații, stabilirea determinărilor preliminare sau finale, pozitive sau negative, ori aplicarea de măsuri provizorii sau finale, în conformitate cu dispozițiile/prevederile pertinente ale prezentului Acord.

Articolul 13

Consultări

13.1. Cât mai curând posibil după acceptarea unei cereri prezentate în baza Articolului 11, și în orice caz înainte ca investigația să fie deschisă, Membrii ale căror produse vor putea face obiectul acestei investigații, vor fi invitați să procedeze la consultări în vederea clarificării situației privind problemele vizate în paragraful 2 al Articolului 11 și a ajungerii la o soluție reciproc convenită.

13.2. În plus, pe toată durata investigației Membrilor ale căror produse fac obiectul acestei investigații li se va acorda o posibilitate rezonabilă de continuare a consultărilor în vederea precizării faptelor și ajungerii la o soluție reciproc convenită.⁴⁴

13.3. Fără prejudiciu cu privire la obligația de acordare a unei posibilități rezonabile de a se proceda la consultări, prezentele dispoziții în materie de consultări nu au drept scop să împiedice autoritățile unui Membru să acționeze cu diligență, în ceea ce privește deschiderea unei investigații, stabilirea determinărilor preliminare sau finale, pozitive sau

⁴⁴Este deosebit de important, în conformitate cu prevederile acestui paragraf, ca nici o determinare pozitivă, fie preliminară sau finală să nu fie stabilită fără acordarea unei posibilități rezonabile pentru consultări. Aceste consultări vor putea defini baza conform căreia se va proceda în virtutea prevederilor Părții a II-a, Părții a III-a sau Părții a X-a.

negative, ori aplicarea măsurilor provizorii sau finale, în conformitate cu dispozițiile/prevederile prezentului Acord.

- 13.4 Membrul care are intenția să deschidă o investigație sau care procedează la o investigație, va permite la cerere accesul Membrului /Membrilor ale căror produse fac obiectul acestei investigații la elementele de probă neconfidențiale, inclusiv la rezumatul neconfidențial asupra informațiilor confidențiale utilizate pentru deschiderea sau desfășurarea investigației.

Articolul 14

Calculul sumei unei subvenții prin prisma avantajului conferit beneficiarului

În sensul Părții a V-a, orice metodă utilizată de către autoritățile însărcinate cu investigația în vederea calculării avantajului conferit beneficiarului în conformitate cu paragraful 1 al Articolului 1 va fi prevăzută în legislația sau în reglementările cu aplicare națională ale Membrului respectiv, iar aplicarea acesteia la fiecare caz individual va fi transparentă și explicată în mod adecvat. Pe de altă parte, orice metodă de acest gen va fi compatibilă cu următoarele principii directoare:

- a) o participație a puterilor publice la capitalul social al unei întreprinderi nu va fi considerată drept conferind un avantaj cu excepția cazului în care decizia în materie de investiție poate fi judecată ca incompatibilă cu practica obișnuită privind investițiile (inclusiv în ceea ce privește furnizarea de capital de risc) a investitorilor privați pe teritoriul Membrului respectiv ;
- b) un împrumut din partea puterilor publice nu va fi considerat drept conferind un avantaj, cu excepția cazului în care există o diferență între suma pe care întreprinderea beneficiară a împrumutului o plătește pentru împrumutul de la puterile publice și cea care ar plăti-o pentru un împrumut comercial comparabil pe care l-ar putea efectiv obține pe piață. În acest caz avantajul va corespunde diferenței între cele două sume ;
- c) o garanție de împrumut acordată de către puterile publice nu va fi considerată drept conferind un avantaj, cu excepția cazului în care o diferență între suma pe care întreprinderea beneficiară a garanției o plătește pentru împrumutul garantat de către puterile publice și cea pe care ea ar plăti-o pentru un împrumut comercial comparabil în absența garanției din partea puterilor publice. În acest caz avantajul va corespunde diferenței între aceste două sume, ajustată pentru a se ține cont de diferențele de comisioane ;
- d) furnizarea de bunuri sau de servicii ori cumpărarea de bunuri de către puterile publice nu vor fi considerate drept conferind un avantaj, cu excepția cazului în care furnitura se efectuează cu o remunerare mai puțin decât adecvată sau în care cumpărarea se efectuează cu o remunerare mai mult decât adecvată. Gradul de adecvare al remunerării va fi determinat în raport cu condițiile pieței existente pentru bunul sau serviciul respectiv în țara furnizoare sau cumpărătoare (inclusiv prețul, calitatea, disponibilitatea, calitatea comercială, transportul și alte condiții de cumpărare sau de vânzare).

Articolul 15

Determinarea existenței unei daune⁴⁵

⁴⁵ Pentru scopurile prezentului Acord, termenul "daună" se va înțelege cu excepția unei indicații contrare, ca fiind o daună importantă cauzată unei ramuri de producție națională, o amenințare cu o daună importantă pentru o ramură de producție națională sau o întârziere importantă în crearea unei ramuri de producție națională; el va fi interpretat în conformitate cu prevederile prezentului articol.

- 15.1 Determinarea existenței unei daune în sensul Articolului VI al GATT 1994 se va baza pe elemente de probă pozitive și va implica o examinarea obiectivă (a) a volumului importurilor subvenționate și efectului importurilor subvenționate asupra prețurilor produselor similare⁴⁶ pe piața internă și (b) a incidenței acestor importuri asupra producătorilor naționali ai acestor produse.
- 15.2 În privința volumului importurilor subvenționate, autoritățile însărcinate cu investigația vor examina dacă a existat o creștere notabilă a importurilor subvenționate, fie în cantitate absolută, fie în raport cu producția sau cu consumul Membrului importator. În privința efectului importurilor subvenționate asupra prețurilor, autoritățile însărcinate cu investigația vor examina dacă a existat, pentru importurile subvenționate, o subcotare notabilă a prețului în raport cu prețul unui produs similar al Membrului importator, sau dacă aceste importuri au în alt mod drept efect scăderea notabilă a prețurilor ori împiedicarea notabilă a creșterilor de preț care altfel, s-ar fi produs. Unul sau mai mulți dintre acești factori nu vor constitui în mod necesar o bază decisivă de interpretare.
- 15.3 În cazurile în care importurile unui produs provenind din mai mult de o țară vor face simultan obiectul unor investigații în materie de taxe compensatorii, autoritățile însărcinate cu investigațiile nu vor putea proceda la o evaluare cumulativă a efectelor acestor importuri decât dacă ele determină (a) că suma subvenționării stabilite cu privire la importurile provenind din fiecare țară este superioară nivelului *de minimis* în sensul paragrafului 9 al Articolului 11 și că volumul importurilor provenind din fiecare țară nu este neglijabilă și (b) că o evaluare cumulativă a efectelor importurilor este adecvată prin prisma condițiilor de concurență între produsele importate, precum și a condițiilor de concurență între produsele importate și produsul național similar.
- 15.4 Examinarea impactului importurilor subvenționate asupra ramurii de producție națională va include o evaluare a tuturor factorilor și indicilor economici relevanți care influențează asupra situației acestei ramuri, inclusiv: diminuarea efectivă și potențială a producției, a vânzărilor, a segmentului de piață, a beneficiilor, a productivității, a randamentului investiției sau utilizării capacităților; factori care influențează prețurile interne; efecte negative, efective și potențiale, asupra fluxului de lichidități, stocurilor, folosirii forței de muncă, salariilor, creșterii capacității de procurare a capitalurilor sau investiții și, în ceea ce privește agricultura, dacă a existat o sporire a sarcinii revenind programelor publice de sprijin. Această listă nu este exhaustivă, iar unul sau mai mulți dintre acești factori nu vor constitui în mod necesar o bază decisivă de interpretare.
- 15.5 Va fi necesar să se demonstreze că importurile subvenționate cauzează, prin efectele⁴⁷ subvențiilor, o daună în sensul prezentului acord. Demonstrarea unei legături de cauzalitate între împrumuturile subvenționate și dauna cauzată ramurii de producție națională se va baza pe examinarea tuturor elementelor de probă relevante de care dispun autoritățile. Acestea vor examina de asemenea toți factorii cunoscuți, alții decât importurile subvenționate care, în același moment, cauzează o daună ramurii de producție națională, iar daunele cauzate de acești alți factori nu vor trebui să fie imputate importurilor subvenționate. Factorii care vor putea fi considerați drept relevanți în acest sens cuprind, între alții, volumul și prețurile importurilor nesubvenționate pentru produsul respectiv restrângerea cererii sau modificările în structura consumului, practicile comerciale restrictive ale producătorilor străini și naționali precum și concurența între acești producători, evoluția tehnicilor, precum și rezultatele la export și productivitatea ramurii de producție națională.

⁴⁶ În prezentul acord, expresia "produs similar" ("like product") se înțelege ca fiind un produs identic, respectiv asemănător din toate punctele de vedere cu produsul considerat, sau, în absența unui astfel de produs, un alt produs care, chiar dacă nu este asemănător din toate punctele de vedere, prezintă caracteristici mult asemănătoare celor ale produsului considerat.

⁴⁷ Astfel cum sunt indicate la paragrafele 2 și 4.

- 15.6 Efectul importurilor subvenționate va fi evaluat în raport cu producția națională a produsului similar când datele disponibile permit să identifice separat această producție pe bază de criterii precum procedeul de producție, vânzările producătorilor și profiturile. Dacă nu este posibil să identifice separat această producție efectele importurilor subvenționate vor fi evaluate de evaluat prin examinarea producției grupului sau gamei de produse cele mai restrânse, cuprinzând produsul similar, pentru care vor putea fi furnizate informațiile necesare.
- 15.7 Determinarea existenței unei amenințări cu o daună importantă se va baza pe fapte, iar nu numai pe presupuneri, ipoteze sau posibilități îndepărtate. Modificarea circumstanțelor care ar crea o situație în care subvenția ar cauza o daună trebuie să fie net prevăzută și iminentă. Pentru a stabili dacă există o amenințare cu o daună importantă, autoritățile însărcinate cu investigația vor trebui să examineze, între altele, așa factori cum sunt:
- i) natura subvenției sau a subvențiilor respective și efectele pe care acestea le-ar putea probabil avea asupra comerțului;
 - ii) rata de creștere notabilă a importurilor subvenționate pe piața internă, care denotă probabilitatea unei creșteri substanțiale a importurilor;
 - iii) capacitatea suficientă și liber disponibilă a exportatorului, sau creșterea iminentă și substanțială a capacității exportatorului, care denotă probabilitatea unei creșteri substanțiale a exporturilor subvenționate către piața Membrului importator, ținând cont de existența altor piețe de export care ar putea absorbi exporturi suplimentare;
 - iv) pătrunderea importurilor la prețuri care vor avea ca efect căderea de o manieră notabilă a prețurilor interne sau împiedicarea de o manieră notabilă a creșterii acestor prețuri, precum și probabilitatea ca aceste exporturi să determine o creștere probabilă a cererii pentru noi importuri; și
 - v) stocurile produsului fiind investigate.

Nici unul dintre acești factori, în sine, nu va putea în mod necesar să constituie o bază decisivă de interpretare, dar totalitatea factorilor respectivi trebuie să conducă la concluzia că alte exporturi subvenționate sunt iminente și că, o daună importantă s-ar produce dacă nu se iau măsuri de protecție.

- 15.8 În cazurile în care importuri subvenționate amenință să cauzeze o daună, aplicarea de măsuri compensatorii va fi luată în considerare și decisă cu o grijă deosebită.

Articolul 16

Definirea ramurii de producție națională

- 16.1 În scopul prezentului Acord, expresia "ramura de producție națională" se va înțelege, sub rezerva dispozițiilor paragrafului 2, ca fiind ansamblul producătorilor naționali de produse similare sau al celor dintre aceștia ale căror producții însumate constituie o proporție majoră a producției naționale totale a acestor produse; cu toate acestea, atunci când producătorii sunt legați⁴⁸ de exportatori sau de importatori, sau sunt ei înșiși importatori ai produsului presupus a face obiectul unei subvenții ori al unui produs similar provenit din

⁴⁸ În sensul acestui paragraf, un producător nu va fi considerat legat de un exportator sau de un importator decât a) dacă unul dintre ei îl controlează pe celălalt direct sau indirect, b) dacă ambii sunt direct sau indirect controlați de către un terț sau c) dacă, împreună, ei controlează direct sau indirect un terț, cu condiția să existe motive de a se crede sau de a se bănuși că efectul relației respective este de așa natură încât face ca producătorul respectiv să se comporte în mod diferit comparativ cu producătorii nelegați. În sensul acestui paragraf, unul este considerat drept controlându-l pe celălalt atunci când el este, în drept sau în fapt, în măsură să exercite asupra celuilalt o putere de constrângere au de direcționare

alte țări, expresia "ramura de producție națională" va putea fi interpretată ca desemnând restul producătorilor.

- 16.2 În circumstanțe excepționale, teritoriul unui Membru va putea, în ceea ce privește producția respectivă, să fie divizat în două sau mai multe piețe competitive, iar producătorii din interiorul fiecărei astfel de piețe vor putea fi considerați drept constituind o ramură de producție distinctă, dacă (a) producătorii din interiorul unei astfel de piețe vând totalitatea sau cvazitotalitatea producției lor pentru produsul respectiv pe această piață și dacă (b) cererea pe această piață nu este satisfăcută într-o măsură substanțială de către producătorii produsului respectiv situați în alte părți ale teritoriului. În astfel de circumstanțe, se va putea constata că există o daună chiar dacă nu se cauzează o daună unei proporții majore sau din ramura de producție națională totală, cu condiția existenței unei concentrări a importurilor subvenționate pe o piață astfel izolată și ca în plus, importurile subvenționate să cauzeze o daună producătorilor totalității sau cvazitotalității producției în interiorul acestei piețe.
- 16.3 Atunci când "ramura de producție națională" este interpretată ca desemnând producătorii dintr-o anumită zonă, respectiv dintr-o piață conform definiției în paragraful 2, nu vor fi percepute taxe compensatorii decât asupra produselor respective expediate spre această zonă pentru consumul final. Atunci când dreptul constituțional al Membrului importator nu permite perceperea de taxe compensatorii pe această bază, Membrul importator nu va putea percepe taxe compensatorii fără limită decât dacă (a) s-a acordat exportatorilor posibilitatea de a înceta să exporte la prețuri subvenționate spre zona respectivă sau, în caz contrar, de a da asigurări în conformitate cu Articolul 18, dar nu au fost date în cel mai scurt timp asigurări satisfăcătoare în acest sens și dacă (b) astfel de taxe nu pot fi percepute numai asupra produselor acelor producători care aprovizionează zona respectivă.
- 16.4 În cazurile în care două sau mai multe țări au ajuns, în condițiile menționate la paragraful 8 (a) al Articolului XXIV al GATT 1994, la un asemenea nivel de integrare încât ele prezintă caracteristicile unei piețe unice, unificate, ramura de producție a întregii zone de integrare va fi considerată drept constituind ramura de producție națională prevăzută în paragrafele 1 și 2.
- 16.5 Dispozițiile Prevederile paragrafului 6 al Articolului 15 vor fi aplicabile prezentului Articol.

Articolul 17

Măsuri provizorii

- 17.1 Măsuri provizorii nu vor putea fi aplicate decât dacă:
- o investigație a fost deschisă în conformitate cu dispozițiile prevederile Articolului 11, o înștiințare în acest sens a fost publicată și s-au acordat Membrilor interesați și părților interesate posibilități adecvate de a furniza informații și de a formula observații;
 - s-a stabilit o determinare preliminară pozitivă a existenței unei subvenții și a unei daune cauzate unei ramuri de producție națională de către importurile subvenționate; și
 - autoritățile respective consideră că astfel de măsuri sunt necesare pentru a împiedica să fie cauzată o daună pe durata investigației.
- 17.2 Măsurile provizorii vor putea lua forma taxelor compensatorii provizorii, garantate prin depozite în numerar sau cauțiuni, egale cu suma subvenției calculată provizoriu.
- 17.3 Nu se vor aplica măsuri provizorii înainte de 60 zile începând de la data deschiderii investigației.

- 17.4 Aplicarea măsurilor provizorii va fi limitată la o perioadă cât mai scurtă posibil, care nu va depăși patru luni.
- 17.5 La aplicarea măsurilor provizorii, vor fi urmate dispozițiile prevederile pertinente ale Articolului 19.

Articolul 18

Angajamente

- 18.1 O procedură va putea⁴⁹ fi suspendată sau închisă fără impunerea de măsuri provizorii sau taxe compensatorii atunci când au fost luate în mod voluntar angajamente satisfăcătoare în conformitate cu prevederile cărora:
- a) puterile publice ale Membrului exportator consimt să elimine sau să limiteze subvenția ori să ia alte măsuri în ceea ce privește efectele acesteia ; sau
 - b) exportatorul consimte să-și revizuiască prețurile astfel încât autoritățile însărcinate cu investigația să fie convinse că efectul dăunător al subvenției este eliminat. Majorările de preț operate în baza unor astfel de angajamente nu vor fi mai mari decât va fi necesar pentru compensa suma subvenției. Este de dorit ca majorările de preț să fie mai mici decât suma subvenției dacă astfel de majorări sunt suficiente pentru a elimina dauna cauzată ramurii de producție națională.
- 18.2 Nu vor fi solicitate sau acceptate angajamente decât dacă autoritățile Membrului importator au făcut o determinare preliminară pozitivă a existenței unei subvenționării și a unei daune cauzate de această subvenționare și, în caz de angajamente din partea exportatorilor, dacă ele au obișnuit consimțământul Membrului exportator.
- 18.3 Angajamentele oferite nu pot fi în mod necesar acceptate dacă autoritățile Membrului importator consideră nerealistă acceptarea lor, de exemplu dacă numărul de exportatori efectivi sau potențiali este prea mare sau pentru alte motive, inclusiv motive de politică generală. Dacă după caz și atunci când acesta va fi realizabilă, autoritățile vor comunica exportatorului motivele care le-a făcut să considere neadecvată acceptarea unui angajament și, în măsura posibilului, vor acorda exportatorului posibilitatea formulării de observații pe această temă.
- 18.4 În caz de acceptare a unui angajament, investigația asupra subvenționării și daunei va fi totuși finalizată dacă Membrul exportator dorește acest lucru sau dacă Membrul importator decide astfel. Dacă, în aceste condiții, există o determinare negativă a existenței unei subvenționări sau a unei daune, angajamentul va deveni automat caduc, cu excepția cazurilor în care o astfel de determinare se datorează în mare parte existenței unui angajament. Autoritățile respective vor putea cere, în astfel de cazuri, ca angajamentul să fie menținut pe o perioadă rezonabilă în conformitate cu dispozițiile prevederile prezentului Acord. Dacă există o determinare pozitivă a existenței unei subvenționări și a unei daune, angajamentul va fi menținut în conformitate cu modalitățile sale și cu dispozițiile prevederile prezentului Acord.
- 18.5 Angajamentele în materie de preț vor putea fi sugerate de autoritățile Membrului importator, însă nici un exportator nu va fi constrâns să subscrie la acestea. Faptul că puterile publice sau exportatorii nu oferă astfel de angajamente sau nu acceptă sugestia lor nu va prejudicia în nici un fel asupra examinării cauzei. Totuși, autoritățile sunt libere să determine că materializarea unei amenințări cu daună este mai probabilă dacă importurile subvenționate continuă.

⁴⁹ Termenul "va putea" nu va fi interpretată ca autorizând simultan continuarea procedurii și punerea în aplicare a angajamentelor decât în conformitate cu paragraful 4.

- 18.6 Autoritățile unui Membru importator vor putea cere oricăror puteri publice sau oricărui exportator al cărui angajament le va fi fost acceptat să le furnizeze periodic informații asupra executării angajamentului respectiv și să autorizeze verificarea datelor pertinente. În caz de violare a unui angajament, autoritățile Membrului importator vor putea întreprinde cu diligență, în conformitate cu prevederile prezentului Acord și în conformitate cu dispozițiile prevederile acestuia, o acțiune care va putea consta în aplicarea imediată de măsuri provizorii, pe baza celor mai bune informații disponibile. În astfel de cazuri, vor putea fi percepute taxe definitive în conformitate cu prezentul Acord asupra produselor declarate pentru a fi introduse în consum cu cel mult 90 zile înainte de aplicarea acestor măsuri provizorii; totuși, nici o impunere nu se va aplica retroactiv asupra importurilor declarate înainte de violarea angajamentului.

Articolul 19

Impunerea și colectarea taxelor compensatorii

- 19.1 Dacă, după ce au fost depuse eforturi rezonabile pentru finalizarea consultărilor, un Membru, printr-o determinare finală, stabilește existența și mărimea unei subvenții și conchide că, prin efectele acesteia, importurile subvenționate cauzează o daună, el va putea impune o taxă compensatorie în conformitate cu dispozițiile prevederile prezentului Articol în afară de cazul în care subvenția sau subvențiile sunt retrase.
- 19.2 Decizia de a impune sau nu o taxă compensatorie în cazurile în care toate condițiile cerute sunt îndeplinite și decizia de fixare a mărimii taxei compensatorii la un nivel egal cu totalitatea sau numai cu o parte din valoarea subvenției revine autorităților Membrului importator. Este de dorit ca impunerea să fie facultativă pe teritoriul tuturor membrilor, ca taxa să fie mai mică decât suma totală a subvenției, dacă această taxă mai mică este suficientă pentru a elimina dauna cauzată ramurii de producție națională și să fie stabilite proceduri care să permită autorităților implicate să țină cont în mod corespunzător de susținerile părților naționale interesate⁵⁰ ale cărei interese ar putea fi lezate prin impunerea unei taxe compensatorii.
- 19.3 Atunci când o taxă compensatorie este impusă cu privire la un anumit produs, această taxă ale cărei niveluri vor fi adecvate fiecărui caz, va fi percepută fără discriminare asupra importurilor produsului respectiv indiferent de sursa de proveniență a acestora, constatate ca fiind subvenționate și cauzând o daună, cu excepția importurilor provenind din acele surse care vor fi renunțat la subvențiile respective sau pentru care va fi fost acceptat un angajament în baza prezentului Acord. Orice exportator ale cărui exporturi fac obiectul unei taxe compensatorii definitive dar care nu a fost efectiv supus unei investigații pentru motive altele decât refuzul de a coopera va avea dreptul la o reexaminare accelerată pentru ca autoritățile însărcinate cu investigația să determine în cel mai scurt timp un nivel individual de taxă compensatorie pentru exportatorul respectiv.
- 19.4 Nu va fi percepută⁵¹, asupra unui produs importat, nici o taxă compensatorie care să depășească suma subvenției a cărei existență a fost constatată, calculată ca subvenționare pe unitate de produs subvenționat și exportat.

Articolul 20

Retroactivitate

⁵⁰ În sensul acestui paragraf, expresia "părți naționale interesate" va cuprinde consumatorii și utilizatorii industriali ai produsului importat care face obiectul investigației

⁵¹ Termenul "a percepe", astfel cum este utilizat în prezentul acord, se înțelege ca fiind impunerea sau colectarea legală a unei taxe cu titlu definitiv sau final.

- 20.1 Măsurile provizorii și taxele compensatorii nu vor fi aplicate decât pentru produsele declarate pentru punerea în consum după data la care decizia luată conform paragrafului 1 al Articolului 17 și, respectiv, paragrafului 1 al Articolului 19 vor intra în vigoare, sub rezerva excepțiilor enunțate în prezentul Articol.
- 20.2 În cazurile determinării finale a existenței unei daune (dar nu a unei amenințări cu dauna, nici a unei întârzieri importante în crearea unei ramuri de producție) este stabilită, sau cu privire la o determinare finală a existenței unei amenințări cu dauna, în cazurile în care în absența măsurilor provizorii, efectul importurilor subvenționate va avea loc la determinarea existenței unei daune, vor putea fi percepute retroactiv taxe compensatorii pentru perioada în care măsurile provizorii, în cazul existenței acestora, vor fi aplicate.
- 20.3 Dacă taxa compensatorie definitivă este superioară valorii garantate prin depozit în numerar sau prin cauțiune, diferența nu va fi încasată. Dacă taxa definitivă este inferioară valorii garantate prin depozit în numerar sau prin cauțiune, excedentul va fi returnat sau cauțiunea restituită într-o manieră promptă.
- 20.4 Sub rezerva dispozițiilor paragrafului 2, în caz de determinare a existenței unei amenințări cu dauna sau a unei întârzieri importante (fără să existe încă dauna) o taxă compensatorie definitivă nu va putea să fie impusă decât începând cu data determinării existenței amenințării cu dauna sau a întârzieri importante, iar orice depozit în numerar efectuat în cursul perioadei de aplicare a măsurilor provizorii va fi returnat și orice cauțiune restituită într-o manieră promptă.
- 20.5 În cazurile în care determinarea va fi negativă, orice depozit în numerar efectuat în cursul perioadei de aplicare a măsurilor provizorii va fi returnat și orice cauțiune va fi restituită într-o manieră promptă.
- 20.6 În circumstanțe critice, în care, pentru produsul subvenționat respectiv, autoritățile constată că dauna dificil de reparat este cauzată prin importuri masive, efectuate într-un timp relativ scurt ale acestui produs care beneficiază de subvenții vărsate sau acordate de o manieră incompatibilă cu dispozițiile prevederile GATT 1994 și ale prezentului Acord și în care, pentru a împiedica să producă din nou o astfel de daună, apare necesitatea impunerii retroactive a taxelor compensatorii asupra acestor importuri, taxele compensatorii definitive vor putea fi impuse asupra importurilor declarate pentru a fi puse în consum cel mult cu 90 zile înainte de data aplicării măsurilor provizorii.

Articolul 21

Durata și reexaminarea taxelor compensatorii și angajamentelor

- 21.1 Taxă compensatorie va rămâne în vigoare atât timp și în măsura necesară pentru a contrabalansa subvenționarea care cauzează o daună.
- 21.2 Autoritățile vor reexamina necesitatea de a menține taxa în cazurile în care va fi justificată, din proprie inițiativă sau, cu condiția ca un timp rezonabil să se fi scurs de la impunerea taxei compensatorii definitive, la cererea oricărei părți interesate care ar justifica prin date pozitive necesitatea unei astfel de reexaminări. Părțile interesate vor avea dreptul să ceară autorităților să examineze dacă menținerea taxei este necesară pentru a neutraliza subvenționarea, dacă dauna ar fi susceptibilă de a subzista sau de a reproduce în cazul în care taxa ar fi eliminată sau modificată, sau în ambele cazuri. Dacă, drept urmare a reexaminării efectuate în baza prezentului paragraf, autoritățile determină că taxa compensatorie nu se mai justifică, aceasta va fi eliminată imediat.
- 21.3 Independent de dispozițiile prevederile paragrafelor 1 și 2, orice taxă compensatorie definitivă va fi eliminată cel mai târziu la cinci ani de la data la care ea a fost impusă (sau de la data reexaminării celei mai recente în baza paragrafului 2 dacă această reexaminare s-a referit simultan la subvenționare și la daună, sau în baza prezentului paragraf), cu

excepția cazului în care autoritățile determină, în cursul unei reexaminări efectuate înainte de această dată, fie din proprie inițiativă, fie ca urmare a unei cereri corespunzător justificate prezentate de către ramura de producție națională sau în numele acesteia, într-un interval de timp rezonabil înainte de această dată, că este probabil ca subvenționarea și dauna⁵² vor continua să existe sau se vor produce din nou dacă taxa este eliminată. Taxa va putea să rămână în vigoare în așteptarea rezultatului acestei reexaminări.

- 21.4 Dispozițiile Prevederile Articolului 12 privind elementele de probă și procedură se vor aplica oricărei reexaminări efectuate în baza prezentului Articol. Orice reexaminare de acest tip va fi efectuată într-o manieră promptă și va fi în mod normal finalizată într-un termen de 12 luni începând de la data la care aceasta a fost inițiată.
- 21.5 Dispozițiile Prevederile prezentului Articol se vor aplica *mutatis mutandis* angajamentelor în baza Articolului 18.

Articolul 22

Avizarea publică și explicații privind determinările

- 22.1 Atunci când autoritățile vor fi convinse că elementele de probă sunt suficiente pentru a justifica deschiderea unei investigații, în conformitate cu Articolul 11, Membrul sau Membrii ale căror produse vor face obiectul unei investigații și celelalte părți interesate care, după cunoștințele autorităților însărcinate cu investigația, au un interes în materie, vor primi o notificare și va fi publicat un aviz.
- 22.2 Orice aviz public privind deschiderea unei investigații va conține informații adecvate sau va indica faptul că există un raport distinct⁵³ conținând informații adecvate asupra următoarelor puncte:
- i) numele țării sau țărilor exportatoare și produsul în cauză;
 - ii) data deschiderii investigației;
 - iii) descrierea practicii sau practicilor de subvenționare care trebuie să facă obiectul investigației;
 - iv) rezumatul factorilor pe care se bazează prezumția de existență a unei daune;
 - v) adresa la care Membrii interesați și părțile interesate trebuie să fie îndreptați; și
 - vi) termenele acordate Membrilor interesați și părților interesate pentru a-și face cunoscut punctul lor de vedere.
- 22.3 Un aviz public va fi făcut asupra oricărei determinări preliminare sau finale, fie ea pozitivă sau negativă a oricărei decizii de a accepta un angajament în conformitate cu Articolul 18, a expirării acestui angajament și a eliminării unei taxe compensatorii definitive. Avizul va expune într-un mod suficient de detaliat sau va indica faptul că există un raport distinct cuprinzând într-un mod suficient de detaliat constatările și concluziile asupra tuturor elementelor de fapt și de drept considerate importante de către autoritățile însărcinate cu investigația. Toate avizele și rapoartele de acest gen vor fi comunicate membrului sau membrilor ale căror produse fac obiectul determinării sau al angajamentului, precum și celorlalte părți interesate cunoscute a avea un interes în materie.
- 22.4 Orice aviz public privind impunerea de măsuri provizorii va da explicații suficiente de detaliate asupra determinării preliminare privind existența unei subvenții și a unei daune și

⁵² Atunci când suma taxei compensatorii este fixată pe o bază retrospectivă, dacă procedura de evaluare cea mai recentă a dus la concluzia că nu trebuie percepută nici o taxă, acesta nu va obliga prin ea însăși autoritățile să elimine taxa definitivă.

⁵³ În cazurile în care autoritățile vor furniza informații și explicații în conformitate cu prevederile prezentului Articol într-un raport distinct, ele vor face în așa fel încât raportul să fie ușor accesibil publicului.

va menționa elementele de fapt și de drept care au condus la acceptare sau la respingerea argumentelor. Ținându-se cont în mod corespunzător de obligația de a proteja informațiile confidențiale, avizul sau raportul va da în special:

- i) numele furnizorilor, sau când aceasta nu va fi realizabil, numele țărilor furnizoare incluse;
 - ii) o descriere a produsului care să fie suficientă pentru scopuri vamale;
 - iii) suma subvenției stabilite, precum și baza pe care a fost determinată existența unei subvenții;
 - iv) considerentele referitoare la determinarea existenței unei daune, astfel cum acestea sunt prevăzute la Articolul 15;
 - v) principalele motive care au condus la determinare.
- 22.5 În cazul unei determinări pozitive care prevede impunerea unei taxe definitive sau acceptarea unui angajament, orice aviz public de închidere sau de suspendare a investigației va conține toate informațiile pertinente sau va indica faptul că există un raport distinct conținând toate informațiile pertinente asupra elementelor de fapt și de drept și a motivelor care au condus la impunerea de măsuri finale sau la acceptarea unui angajament, ținând cont în mod corespunzător de obligația de a proteja informațiile confidențiale. Avizul sau raportul va da, în special, informațiile descrise în paragraful 4, precum și motivele acceptării sau respingerii argumentelor sau prezumțiilor pertinente ale Membrilor interesați, precum și ale exportatorilor și importatorilor.
- 22.6 Orice aviz public de închidere sau de suspendare a investigației ca urmare a acceptării unui angajament în conformitate cu Articolul 18 va cuprinde sau va indica faptul că există un raport distinct conținând partea neconfidențială a angajamentului.
- 22.7 Dispozițiile Prevederile prezentului Articol se vor aplica *mutatis mutandis* inițierii și încheierii reexaminărilor efectuate în conformitate cu Articolul 21, precum și deciziilor de aplicare a unor taxe cu titlu retroactiv luate în baza Articolului 20.

Articolul 23

Revizuire judiciară

Fiecare Membru a cărui legislație națională conține dispoziții referitoare la măsuri compensatorii va avea tribunale și proceduri judiciare, de arbitraj sau administrative în scopul, între altele, de a revizui în termene cât mai scurte măsurile administrative referitoare la determinările finale și la reexaminările determinărilor, în sensul Articolului 21. Aceste tribunale sau proceduri vor fi independente față de autoritățile însărcinate cu determinarea sau cu reexaminarea respectivă și vor acorda tuturor părților interesate care au participat la procedura administrativă și care sunt direct și individual afectate de măsurile administrative posibilitatea de a avea acces la procedura de revizuire.

PARTEA a VI-a: INSTITUȚII

Articolul 24

Comitetul pentru subvenții și măsuri compensatorii și organe subsidiare

- 24.1 Se constituie un Comitet pentru subvenții și măsuri compensatorii, compus din reprezentanți ai fiecăruia dintre Membri. Comitetul își va alege Președintele și se va reuni cel puțin de două ori pe an, precum și la cererea oricărui Membru în conformitate cu dispozițiile prevederile pertinente ale prezentului Acord. Comitetul va exercita atribuțiile care-i vor fi conferite în baza prezentului Acord sau de către Membri; el va acorda

Membrilor posibilitatea de a proceda la consultări asupra oricărui aspect referitor la funcționarea Acordului sau la realizarea obiectivelor acestuia. Secretariatul OMC va asigura secretariatul Comitetului.

- 24.2 Comitetul va putea constitui organele subsidiare adecvate.
- 24.3 Comitetul va constitui un grup de experți permanent compus din cinci persoane independente, înalt calificate în domeniile subvențiilor și relațiilor comerciale. Experții vor fi aleși de către Comitet și unul dintre ei va fi înlocuit în fiecare an. Aceasta va putea solicita la PGE să sprijine grupul special astfel cum este prevăzut în paragraful 5 al Articolului 4. Comitetul va putea de asemenea să ceară un aviz consultativ asupra existenței și naturii unei subvenții.
- 24.4 PGE va putea să fie consultat de către orice Membru și va putea să emită avize consultative asupra naturii oricărei subvenții pe care Membrul respectiv își propune să o pună în aplicare sau să o mențină. Aceste avize consultative vor fi confidențiale și nu vor putea fi invocate în procedurile prevăzute în Articolul 7.
- 24.5 În exercitarea atribuțiilor lor, Comitetul și organele subsidiare vor putea consulta orice sursă pe care o vor considera adecvată și îi vor putea cere informații. Cu toate acestea, înainte de a cere informații unei surse aflate în jurisdicția unui Membru, Comitetul sau organul subsidiar va informa despre aceasta Membrul respectiv.

PARTEA a VII-a: NOTIFICARE ȘI SUPRAVEGHERE

Articolul 25

Notificări

- 25.1 Membrii convin că, fără prejudiciu cu privire la dispozițiile prevederile paragrafului 1 al Articolului XVI al GATT 1994, notificările lor referitoare la subvenții vor fi prezentate în fiecare an cel târziu la 30 iunie și vor fi conforme dispozițiilor paragrafelor 2 - 6.
- 25.2 Membrii vor notifica orice subvenție definită în paragraful 1 al Articolului 1, care este specifică în sensul Articolului 2, și care este acordată sau menținută pe teritoriul lor.
- 25.3 Conținutul notificator va trebui să fie suficient de precis pentru a permite celorlalți Membri să evalueze efectele asupra comerțului și să înțeleagă funcționarea programelor de subvenții notificate. În acest sens și fără prejudiciu cu privire la conținutul și la prezentarea chestionarului referitor la subvenții⁵⁴, Membri vor face în așa fel încât notificările lor să conțină informațiile următoare:
- i) forma subvenției (donație, împrumut, avantaj fiscal etc.);
 - ii) mărimea unitară a subvenției sau, în cazurile în care aceasta nu este posibil, valoarea totală sau anuală a subvenției incluse în buget (cu indicarea, dacă e posibil, a valorii unitare medii a subvenției din anul precedent);
 - iii) obiectivul general și/sau obiectivul subvenției;
 - iv) durata subvenției și/sau oricare altă limită de timp referitoare la această subvenție;
 - v) date statistice care să permită evaluarea efectelor subvenției asupra comerțului.
- 25.4 În cazurile în care unele puncte specifice din paragraful 3 nu sunt abordate într-o notificare, aceasta va trebui să indice motivul.

⁵⁴ Comitetul va constitui un grup de lucru însărcinat cu examinarea conținutului și formei chestionarului reprodus în BISD, 9S/193-194.

- 25.5 Dacă sunt acordate subvenții pentru produsele sau sectoare specifice, notificările trebuie structurate pe produs sau sector.
- 25.6 Membrii care consideră că nu există pe teritoriul lor măsuri care trebuie notificate în baza paragrafului 1 al Articolului XVI al GATT 1994 și al prezentului Acord vor informa despre aceasta în scris Secretariatul.
- 25.7 Membrii recunosc că notificarea unei măsuri este fără prejudiciu nici asupra statutului juridic al acesteia în conformitate cu GATT 1994 și cu prezentul Acord, nici asupra efectelor în sensul prezentului Acord, și nici asupra naturii măsurii însăși.
- 25.8 Orice membru va putea, în orice moment, să ceară în scris informații asupra naturii și întinderii a oricărei subvenții acordate sau menținute de un alt Membru (inclusiv orice subvenție vizată în Partea a IV-a), sau o explicație cu privire la motivele pentru care o măsură specifică a fost considerată ca ne fiind supusă obligației de notificare.
- 25.9 Membrii cărora le va fi adresată o astfel de cerere vor furniza aceste informații cât mai rapid posibil și în mod complet; ei vor fi gata să furnizeze, dacă li se va cere, informații suplimentare membrului care a prezentat cererea. În mod special ei vor furniza detalii pentru a permite celui alt Membru să evalueze în ce măsură ei au respectat condițiile prevăzute în prezentul Acord. Orice membru care va considera că aceste informații nu au fost furnizate va putea aduce problema în atenția Comitetului.
- 25.10 Orice Membru care va considera că o măsură a unui alt Membru care are efectele unei subvenții nu a fost notificată în conformitate cu dispozițiile prevederile paragrafului 1 al Articolului XVI al GATT 1994 și cu cele ale prezentului Articol va putea să aducă problema în atenția acestui alt Membru. Dacă pretinsa subvenție nu este apoi notificată în cel mai scurt timp, Membrul va putea să o aducă el însuși în atenția Comitetului.
- 25.11 Membrii vor prezenta fără întârziere Comitetului un raport asupra tuturor deciziilor lor preliminare sau finale în materie de taxe compensatorii. Ceilalți Membri vor putea să consulte aceste rapoarte la Secretariat. Membrii vor prezenta de asemenea rapoarte asupra tuturor deciziilor luate în materie de taxe compensatorii în cursul celor șase luni precedente. Rapoartele semestriale vor fi prezentate pe baza unei formule tip convenite.
- 25.12 Fiecare membru va indica Comitetului pe cale de notificare (a) care sunt, dintre autoritățile sale, cele care au competența pentru inițiere și desfășurarea investigațiilor vizate la Articolul 11 și (b) care sunt procedurile sale interne care guvernează inițierea și desfășurarea acestor investigații.

Articolul 26

Supraveghere

- 26.1 Comitetul va examina, cu ocazia unor sesiuni extraordinare organizate la fiecare trei ani, notificările noi și complete prezentate în baza paragrafului 1 al Articolului XVI al GATT 1994 și a paragrafului 1 al Articolului 25 al prezentului Acord. La fiecare reuniune ordinară, Comitetul va examina notificările prezentate în intervalul dintre acestea (notificări actualizate).
- 26.2 Comitetul va examina la fiecare reuniune ordinară rapoartele prezentate în baza paragrafului 11 al Articolului 25.

PARTEA a VIII-a: ȚĂRI MEMBRE ÎN CURS DE DEZVOLTARE

Articolul 27

Tratament special și diferențiat al țărilor Membre în curs de dezvoltare

- 27.1 Membrii recunosc că subvențiile pot juca un rol important în programele de dezvoltare economică ale țărilor Membre în curs de dezvoltare.
- 27.2 Prohibiția enunțată la paragraful 1 (a) al Articolului 3 nu se va aplica:
- a) țărilor Membre în curs de dezvoltare menționate în Anexa VII;
 - b) altor țări Membre în curs de dezvoltare în cursul unei perioade de opt ani calculați de la data intrării în vigoare a Acordului OMC, sub rezerva ca dispozițiile prevederile paragrafului 4 să fie respectate.
- 27.3 Prohibiția enunțată în paragraful 1 (b) al Articolului 3 nu se va aplica țărilor Membre în curs de dezvoltare pentru o perioadă de cinci ani, și nu se va aplica țărilor Membre cel mai puțin avansate pentru o perioadă de opt ani, începând de la data intrării în vigoare a Acordului OMC.
- 27.4 Orice țară Membră în curs de dezvoltare vizată în paragraful 2 (b) va elimina subvențiile sale de export într-un termen de opt ani, de preferință într-un mod progresiv. Totuși, o țară Membră în curs de dezvoltare nu va ridica nivelul subvențiilor la export⁵⁵ și le va elimina într-un termen mai scurt decât cel prevăzut în prezentul paragraf, atunci când recurgerea la aceste subvenții nu corespunde necesităților dezvoltării sale. Dacă o țară Membră în curs de dezvoltare consideră necesar să aplice astfel de subvenții dincolo de termenul de opt ani, ea va angaja, cel mai târziu cu un an înainte de expirarea acestui termen, consultări cu Comitetul, care va determina dacă o prelungire a acestui termen este justificată după ce a examinat toate necesitățile pertinente ale respectivei țări Membre în curs de dezvoltare în materie economică, financiară și de dezvoltare. Dacă Comitetul determină că prelungirea este justificată, țara Membră în curs de dezvoltare respectiv va ține consultări anuale cu Comitetul pentru a determina dacă este necesar să mențină subvențiile. Dacă o astfel de determinare nu este stabilită de către Comitet, țara Membră în curs de dezvoltare va elimina subvențiile la export rămase într-un termen de doi ani calculați de la sfârșitul ultimului termen autorizat.
- 27.5 O țară Membră în curs de dezvoltare ale cărei exporturi pentru un produs dat au devenit competitive va elimina subvențiile la export pe care le acordă pentru acel (e) produs (e) într-un termen de peste doi ani. Totuși, pentru ca o țară Membră în curs de dezvoltare menționată în Anexa VII ale cărei exporturi pentru unul sau mai multe produse au devenit competitive, subvențiile la export care sunt acordate pentru aceste produse vor fi progresiv eliminate într-un termen de opt ani.
- 27.6 Exporturile unui produs sunt competitive dacă, pentru acest produs, exporturile unei țări Membre în curs de dezvoltare au atins un nivel de cel puțin 3,25 la sută din comerțul mondial al acestui produs timp de doi ani calendaristici consecutivi. Competitivitatea exporturilor va fi determinată fie (a) pe baza unei notificări a țării Membre în curs de dezvoltare ale cărei exporturi au devenit competitive, fie (b) pe baza unui calcul efectuat de Secretariat la cererea unui Membru. În sensul prezentului paragraf, un produs este considerat ca fiind o poziție din nomenclatura sistemului armonizat. Comitetul va examina funcționarea prezentei dispoziții la cinci ani după intrarea în vigoare a Acordului OMC.
- 27.7 Dispozițiile Prevederile Articolului 4 nu se vor aplica unei țări Membre în curs de dezvoltare în cazul subvențiilor la export conforme dispozițiilor paragrafelor 2 - 5. În acest caz, dispozițiile prevederile pertinente vor fi acelea din Articolul 7.
- 27.8 O subvenție acordată de o țară Membră în curs de dezvoltare nu va fi prezumată în sensul paragrafului 1 al Articolului 6, drept cauzând un prejudiciu grav, astfel cum acesta este definit în prezentul Acord. Existența acestui prejudiciu grav, în circumstanțele vizate la

⁵⁵ Pentru o țară în curs de dezvoltare Membră care nu acordă subvenții la export la data intrării în vigoare a Acordului OMC, acest paragraf se va aplica pe baza nivelului subvențiilor de export acordate în 1986.

paragraful 9, va fi demonstrată prin elemente de probă pozitive, în conformitate cu dispozițiile prevederile paragrafelor 3 - 8 ale Articolului 6.

- 27.9 În cazul subvențiilor acționabile acordate sau menținute de către o țară Membră în curs de dezvoltare, altele decât cele care sunt vizate în paragraful 1 al Articolului 6, acțiunea nu va putea fi autorizată și nici întreprinsă în baza Articolului 7 decât în cazul în care se constată că subvenția în cauză are ca efect anularea sau compromiterea de concesiiv tarifar sau de alte obligații decurgând din GATT 1994, într-un asemenea mod încât ea deturbează importurile unui produs similar al unui alt Membru de pe piața țării Membre în curs de dezvoltare care o acordă, sau împiedică aceste importuri, sau în cazul în care o daună este cauzată unei ramuri de producție națională pe piața unui Membru importator.
- 27.10 Orice investigație în materie de taxe compensatorii care se referă la un produs originar dintr-o țară Membră în curs de dezvoltare va fi închisă imediat ce autoritățile implicate vor determina:
- a) că nivelul global al subvențiilor acordate pentru produsul respectiv nu depășește 2 la sută din valoarea acestuia calculată pe o bază unitară; sau
 - b) că volumul importurilor subvenționate reprezintă mai puțin de 4 la sută din importurile totale ale produsului similar în Membrul importator, cu excepția cazului în care importurile provenind din țările Membre în curs de dezvoltare ale căror părți individuale în importurile totale reprezintă mai puțin de 4 la sută corespund, în mod colectiv, unui nivel de peste 9 la sută din importurile totale pentru produsul similar în Membrul importator.
- 27.11 Pentru acele țări Membre în curs de dezvoltare vizate în paragraful 2 (b) care au eliminat subvenții la export înainte de expirarea termenului de opt ani începând de la data intrării în vigoare a Acordului OMC și țările Membre în curs de dezvoltare vizate în Anexa VII, cifra menționată în paragraful 10 (a) va fi de 3 la sută, iar nu de 2 la sută. Prezenta prevedere se va aplica începând de la data la care eliminarea acestor subvenții la export va fi notificată Comitetului și atât timp cât țara Membră în curs de dezvoltare autoare a notificării nu va acorda subvenții la export. Ea va expira într-un termen de opt ani de la data intrării în vigoare a Acordului OMC.
- 27.12 Prevederile paragrafelor 10 și 11 vor governa orice determinare de subvenții *de minimis* în baza paragrafului 3 al Articolului 15.
- 27.13 Prevederile Părții a III-a nu se vor aplica anulărilor directe de datorii și nici subvențiilor destinate să acopere costuri sociale, indiferent de forum, inclusiv renunțarea la venituri publice și alte transferuri de pasiv, atunci când aceste subvenții sunt acordate în cadrul unui program de privatizare al unei țări Membre în curs de dezvoltare și sunt direct legate de acest program, cu condiția ca acesta, precum și subvențiile respective. Să fie aplicate pentru o durată limitată și notificate la Comitet și ca Programul să conducă în final la privatizarea întreprinderii respective.
- 27.14 Atunci când un Membru interesat va solicita, Comitetul va proceda la o examinare a unei practici specifice de subvenționare la export a unei țări Membre în curs de dezvoltare în scopul de a determina dacă această practică este conformă nevoilor dezvoltării sale.
- 27.15 Atunci când o țară Membră în curs de dezvoltare interesată va solicita, Comitetul va proceda la o examinare a unei măsuri compensatorii specifice pentru a determina dacă aceasta este compatibilă paragrafelor 10 și 11, astfel cum acestea sunt aplicabile țării Membre respective în curs de dezvoltare.

PARTEA a IX-a: DISPOZIȚII TRANZITORII

Articolul 28

Programe existente

- 28.1 Programele de subvenționare au fost puse în aplicare pe teritoriul oricărui Membru înainte de data la care acest Membru a semnat Acordul OMC și care nu sunt în conformitate cu prevederile prezentului Acord vor fi:
- a) notificate la Comitet nu mai târziu de 90 zile de la data intrării în vigoare a Acordului OMC pentru Membrul respectiv; și
 - b) aduse în conformitate cu prevederile prezentului Acord într-un termen de trei ani de la data intrării în vigoare a Acordului OMC pentru Membrul respectiv și, până atunci, nu vor fi supuse prevederilor Părții a II-a.
- 28.2 Nici un Membru nu va extinde aplicabilitatea unui astfel de program, iar acesta nu va fi prelungit la data expirării.

Articolul 29

Transformare în economie de piață

- 29.1 Membrii al căror regim de economie planificată este în curs de transformare într-o economie de piață axată pe libera întreprindere vor putea aplica programele și măsurile necesare pentru această transformare.
- 29.2 Pentru acești Membri, programele de subvenționare acoperite prin Articolul 3 și notificate în conformitate cu paragraful 3, vor fi în mod progresiv eliminate sau aduse în conformitate cu Articolul 3 într-un termen de șapte ani începând de la data intrării în vigoare a Acordului OMC. Într-un astfel de caz, nu se va aplica Articolul 4. În plus, în aceeași perioadă:
- a) programele de subvenționare acoperite prin paragraful 1 d) al Articolului 6 nu vor fi acționabile în baza Articolului 7;
 - b) în ceea ce privește celelalte subvenții acționabile se vor aplica prevederile paragrafului 9 al Articolului 27.
- 29.3 Programele de subvenționare acoperite prin Articolul 3 vor fi notificate la Comitet cât mai devreme posibil după data intrării în vigoare a Acordului OMC. Alte notificări ale acestor subvenții vor putea fi făcute într-un termen de doi ani începând de la data intrării în vigoare a Acordului OMC.
- 29.4 În circumstanțe excepționale, membrii vizați în paragraful 1 vor putea fi autorizați de către Comitet să se îndepărteze de la programele și măsurile notificate și de la calendarele fixate dacă se va considera necesar pentru procesul de transformare.

PARTEA a X-a: REGLEMENTAREA DIFERENDELOR

Articolul 30

Prevederile Articolelor XXII și XXIII ale GATT 1994, astfel cum sunt precizate și puse în aplicare prin Memorandumul de Acord privind reglementarea diferendelor, se vor aplica consultărilor și reglementării diferendelor în cadrul prezentului Acord cu excepția unei prevederi exprese a acestuia din urmă.

PARTEA a XI-a: PREVEDERI FINALE

Articolul 31

Aplicare provizorie

Prevederile paragrafului 1 al Articolului 6, precum și cele ale Articolului 8 și ale Articolului 9 vor fi aplicate pentru o perioadă de cinci ani, începând de la data intrării în vigoare a Acordului OMC. Nu mai târziu de 180 zile înainte de terminarea acestei perioade, Comitetul va examina funcționarea acestor prevederi pentru a determina dacă să se prelungească aplicarea acestora, fie în forma de redactare actuală, fie într-o formă modificată, pentru o nouă perioadă.

Articolul 32

Alte prevederi finale

- 32.1 Nu se va putea lua nici o măsură specifică împotriva unei subvenții acordate de un alt Membru decât în conformitate cu prevederile GATT 1994, astfel cum acesta este interpretat prin prezentul Acord.⁵⁶
- 32.2 Nu vor putea fi formulate rezerve în ceea ce privește prevederile prezentului Acord fără consimțământul celorlalți Membri.
- 32.3 Sub rezerva paragrafului 4, prevederile prezentului Acord se vor aplica investigațiilor, precum și reexaminărilor de măsuri existente, declanșate pe baza unei cereri prezentate la data intrării în vigoare pentru un Membru a Acordului OMC sau după această dată.
- 32.4 În sensul paragrafului 3 al Articolului 21, măsurile compensatorii existente vor fi considerate a fi impuse nu mai târziu de data intrării în vigoare pentru un Membru a Acordului OMC, cu excepția cazurilor în care legislația națională, în vigoare la această dată, a unui Membru cuprindea deja o clauză de tipul prevăzut în acest paragraf.
- 32.5 Fiecare Membru va lua toate măsurile necesare, cu caracter general sau special, pentru a asigura, ca nu mai târziu de data la care Acordul OMC va intra în vigoare, conformitatea legilor, reglementărilor și procedurilor sale administrative cu prevederile prezentului Acord, în măsura în care ele vor putea să se aplice membrului respectiv.
- 32.6 Fiecare membru va informa Comitetul despre orice modificare adusă legilor și reglementărilor sale în raport cu prevederile prezentului Acord, precum și administrării acestor legi și reglementări.
- 32.7 Comitetul va examina în fiecare an aplicarea și funcționarea prezentului Acord, ținând cont de obiectivele acestuia. Comitetul va informa în fiecare an Consiliul pentru comerțul cu bunuri cu privire la îndeplinirea Acordului în decursul perioadei supuse examinării.
- 32.8 Anexele prezentului Acord fac parte integrantă din acest acord.

ANEXA I

LISTA EXEMPLIFICATIVĂ DE SUBVENȚII LA EXPORT

- a) Acordarea de către puterile publice de subvenții directe unei întreprinderi sau unei ramuri de producție în funcție de rezultatele lor la export.
- b) Sisteme de nerestituire de devalute sau orice practici analoge care implică acordarea unei prime la export.
- c) Tarife interne de transport și de navlu pentru expedierile la export, stabilite sau impuse de către puterile publice în condiții mai favorabile decât pentru expedierile în trafic intern.
- d) Furnizarea de către puterile publice sau instituțiile acestora, direct sau indirect prin intermediul unor programe impuse de către puterile publice, de produse sau servicii importate sau de origine națională destinate producției de mărfuri pentru export, în condiții mai favorabile decât furnizarea de produse sau servicii similare sau direct

⁵⁶ Prin această prevedere nu se are în vedere să se împiedice luarea de măsuri, după caz, în baza altor prevederi pertinente ale GATT 1994.

concurrente destinate producției de mărfuri pentru consumul intern, dacă în cazul produselor aceste condiții sunt mai favorabile decât condițiile comerciale⁵⁷ de care exportatorii acestora pot beneficia pe piețele mondiale.

- e) Exonerarea, rambursarea sau amânarea, în totalitate sau în parte, a impozitelor directe⁵⁸ sau a cotizațiilor de asigurări sociale achitate sau datorate de către întreprinderi industriale sau comerciale,⁵⁹ care le-ar fi acordate în mod specific în legătură cu exporturile lor.
- f) Acordarea de deduceri speciale direct legate de exporturi sau de rezultatele la export care, în calcularea bazei de percepere a impozitelor directe, sunt peste cele acordate pentru producția destinată consumului intern.
- g) Exonerarea sau rambursarea, în legătură cu producția sau cu distribuția produselor exportate, a unei sume a impozitelor indirecte⁵⁸ superioară celei a impozitelor percepute în legătură cu producția și distribuția de produse similare atunci când sunt vândute pentru consum intern.
- h) Exonerarea, rambursarea sau amânarea impozitelor directe în cascadă percepute în stadii anterioare⁵⁸ asupra bunurilor sau serviciilor utilizate pentru producerea produselor exportate, ale căror niveluri sunt superioare celor ale exonerărilor, rambursărilor sau amânărilor de impozite în cascadă similare percepute la stadii anterioare sau serviciilor utilizate pentru producerea de produse similare vândute pentru consumul intern; cu toate acestea, exonerarea, rambursarea sau amânarea impozitelor indirecte în cascadă percepute în stadii anterioare vor putea fi acordate pentru produsele exportate, chiar dacă acest lucru nu se face pentru produsele similare vândute pentru consumul intern, dacă

⁵⁷ Expresia "condiții comerciale" semnifică faptul că există libertate de alegere între produsele naționale și produsele importate și că în această alegere intervin numai criteriile comerciale.

⁵⁸ În sensul prezentului Acord:

Expresia "impozite directe" semnifică impozitele asupra salariilor, profiturilor, dobânzilor, chiriilor, redevențelor și oricăror altor forme de venit, precum și impozitele asupra proprietății imobiliare;

Expresia "impozite la export" semnifică taxele vamale, alte taxe și alte impuneri fiscale neenumerate în altă parte în prezenta notă, care sunt percepute la import;

Expresia "impozite indirecte" semnifică taxele asupra vânzărilor, taxele de acciză, taxele pe cifra de afaceri și pe valoarea adăugată, impozitele asupra concesiunilor, taxele de timbru, taxele de transfer, impozitele asupra stocurilor și echipamentului și ajustările fiscale la frontieră, precum și toate taxele altele decât impozitele directe și impozitele la import;

Impozitele indirecte "percepute în stadii anterioare" sunt impozitele percepute asupra bunurilor sau serviciilor utilizate direct sau indirect pentru producerea unui produs;

Impozitele indirecte "în cascadă" sunt impozitele eșalonate pe stadii multiple, care sunt percepute atunci când nu există mecanism de creditare ulterioară a impozitului pentru cazul în care bunuri sau servicii impozabile la un anumit stadiu de producție sunt utilizate într-un stadiu de producție ulterior.

"Rambursarea" de impozite include restituirile sau rabaturile de impozite.

"Rambursarea sau drawback-ul" include exonerarea sau amânarea, în totalitate sau în parte a impozitelor la import.

⁵⁹ Membrii recunosc că amânarea nu constituie în mod necesar o subvenție la export atunci când, de exemplu, sunt încasate dobânzi adecvate. Membrii reafirmă principiul conform căruia prețurile produselor, în tranzacțiile între întreprinderi exportatoare și cumpărători străini pe care le controlează sau care sunt supuși unui control similar ca și ele, trebuie în scopuri de fiscalitate, să fie prețurile care ar fi practicate între întreprinderi independente care acționează în condiții de liberă concurență. Orice Membru va putea să atragă atenția unui alt membru asupra practicilor administrative sau de altă natură care pot contraveni acestui principiu și care se traduc printr-o economisire notabilă de impozite directe în tranzacțiile de export. În astfel de circumstanțe, Membrii se vor strădui de regulă să-și reglementeze diferențele recurgând la căile deschise de convențiile bilaterale în vigoare în materie de impozitare, sau la alte mecanisme internaționale specifice, fără prejudiciu cu privire la drepturile și obligațiile care rezultă pentru Membri din GATT 1994, inclusiv dreptul de consultare instituit în conformitate cu fraza precedentă.

Conținutul punctului e) nu are ca obiect limitarea posibilității unui Membru de a lua măsuri în vederea evitării dublei impuneri a veniturilor din sursa străină câștigate de către întreprinderile sale sau de către întreprinderile unui alt membru.

impozitele indirecte în cascadă percepute la stadii anterioare se aplică unor input-uri consumate în producerea produsului exportat (ținându-se cont de pierderea normală acordată).⁶⁰ Acest punct va fi interpretat în conformitate cu directivele privind consumul de input-uri în procesul de producție cuprinse în Anexa II.

- i) Rambursarea sau drawback-ul unei sume de impozit la import ⁵⁸superioară celei a impozitelor percepute asupra input-urilor importate consumate în producerea produsului exportat (ținându-se cont de pierderea normală acordată); totuși, în cazuri specifice, o întreprindere va putea să utilizeze, ca input-uri de înlocuire, input-uri de pe piața internă în cantitate egală cu cea a input-urilor importate și având aceleași calități și caracteristici pentru a beneficia de această dispoziție, dacă operațiunile de import și operațiunile de export corespunzătoare se efectuează atât unele cât și celelalte într-un interval de timp rezonabil care nu va depăși doi ani. Acest punct va fi interpretat în conformitate cu directivele privind consumul de input-uri în procesul de producție cuprinse Anexa II și cu directivele de urmat pentru determinarea faptului dacă sistemele de drawback asupra input-urilor de înlocuire constituie subvenții la export, cuprinse în Anexa III.
- j) Punerea în aplicare de către puterile publice (sau de către organismele specializate controlate de către acestea) de programe de garantare sau de asigurarea a creditului de export, de programe de asigurare sau de garantare contra creșterii costului produselor exportate, sau de programe contra riscurilor de schimb, la niveluri de prime care sunt insuficiente pentru a acoperi, pe termen lung, cheltuielile și pierderile de gestionare a acestor programe.
- k) Acordarea de către puterile publice (sau de către organismele specializate controlate de către acestea și/sau acționând sub autoritatea acestora) de credit la export, la niveluri inferioare celor pe care ele trebuie să le plătească efectiv pentru a-și procura fondurile astfel utilizate (sau pe care ele ar trebui să le plătească dacă ar împrumuta, de pe piața internațională a capitalurilor, fonduri cu aceleași termene de rambursare și alte condiții de credit și nominalizare în aceeași monedă ca și creditul de export) sau plata de către ele, în întregime sau în parte, a cheltuielilor suportate de exportatori sau de organismele financiare pentru a-și procura credit, în măsura în care aceste acțiuni servesc asigurării unui avantaj important în ceea ce privește condițiile de creditare la export.

Cu toate acestea, dacă un Membru este parte la un angajament internațional în domeniul creditului oficial de export la care cel puțin 12 Membri originari ai prezentului Acord sunt părți la 1 ianuarie 1979 (sau la un angajament ulterior și care a fost adoptat de către acești Membri originari), sau dacă în practică un Membru aplică prevederile respectivului angajament în materie de nivel de dobândă, o practică urmată în materie de credit la export care este conformă acestor prevederi nu va fi considerată ca subvenție la export prohibită prin prezentul Acord.

- (l) Orice altă sumă acordată de puterile publice ce constituie o subvenție la export în sensul Articolului XVI al GATT 1994.

ANEXA II

LINII DIRECTOARE PRIVIND CONSUMUL DE INPUT-URI ÎN PROCESUL DE PRODUCȚIE⁶¹

⁶⁰ Punctul h) nu se aplică sistemelor de taxă asupra valorii adăugate și nici ajustărilor fiscale la frontiere care țin locul acestora; problema rambursării excesive de taxe asupra valorii adăugate este exclusiv acoperită prin punctul g).

⁶¹ Împut-turile consumate în procesul de producție sunt împut-uri încorporate fizic, energie, combustibili și carburanți utilizați în procesul de producție și catalizatori care sunt consumați în cursul utilizării lor pentru obținerea produsului exportat.

I

1. Sistemele de rabat al impozitelor indirecte pot să prevadă exonerarea, rambursarea sau amânarea impozitelor indirecte în cascadă percepute la stadii anterioare asupra input-urilor consumate în producerea produsului exportat (ținându-se cont de pierderea normală acordată). De asemenea, sistemele de drawback pot să prevadă rambursarea sau returnarea impozitelor la import percepute asupra input-urilor consumate în producerea produsului exportat (ținându-se cont de pierderea normală acordată).
2. Lista semnificativă de subvenții la export din Anexa I a prezentului Acord menționează expresia "input-uri consumate în producerea produsului exportat" la punctele h) și i). În conformitate cu punctul h) sistemele de rabat al impozitelor indirecte pot să constituie o subvenție la export în măsura în care ele permit acordarea exonerării, rambursării sau amânării de impozite indirecte în cascadă percepute la stadii anterioare, pentru o sumă superioară celei a impozitelor efectiv percepute asupra input-urilor consumate la producerea produsului exportat. În conformitate cu punctul i) sistemele de drawback pot constitui o subvenție la export în măsura în care ele permit rambursarea sau returnarea unei sume a impozitelor la import superioară celei a impozitelor efectiv percepute asupra input-urilor consumate în producerea produsului exportat. Cele două puncte prevăd ca în ceea ce privește constatările referitoare la consumul de input-uri în producerea produsului exportat trebuie să se țină seama de pierderea normală acordată. Punctul i) prevede de asemenea cazul produselor de înlocuire.

II

Atunci când examinează dacă există consum de input-uri în producerea produsului exportat în cadrul unei investigații în materie de taxe compensatorii desfășurată în conformitate cu prezentul Acord, autoritățile însărcinate cu investigația trebuie să procedeze în felul următor:

1. În cazurile în care se pretinde ca un sistem de rabat al impozitelor indirecte sau un sistem de drawback comportă o subvenție datorită unui rabat sau unei rambursări excesive pentru impozitele indirecte sau impozitele la import percepute asupra unor input-uri consumate în producerea produsului exportat, autoritățile însărcinate cu investigația trebuie mai întâi să determine dacă autoritățile publice ale Membrului exportator au introdus și aplică un sistem sau o procedură care permit să se verifice ce input-uri sunt consumate în producerea unui produs exportat și în ce cantități. În cazurile în care ele stabilesc ca un sistem sau o procedură de acest tip este aplicată, ele vor trebui să le examineze pentru a vedea dacă sunt rezonabile, dacă sunt eficiente pentru atingerea scopului urmărit și dacă sunt bazate pe practici comerciale general acceptate în țara de export. Ele pot să considere necesar să efectueze, în conformitate cu paragraful 6 al Articolului 12, anumite controale practice pentru a verifica informațiile sau a se asigura că sistemul sau procedura sunt eficiente aplicate.
2. Atunci când nu există un sistem sau o procedură de acest tip, când un astfel de sistem sau o astfel de procedură nu sunt rezonabile sau când s-a stabilit și sunt considerate ca rezonabile dar se constată că nu sunt aplicate sau nu sunt aplicate eficient, Membrul exportator trebuie să procedeze la o nouă examinare bazată pe input-urile efective respective pentru a determina dacă a existat un vărsământ excesiv. Dacă autoritățile însărcinate cu investigația consideră necesar, o nouă examinare va fi efectuată în conformitate cu paragraful 1.
3. Autoritățile însărcinate cu investigația trebuie să considere input-urile ca fiind fizic încorporate dacă sunt utilizate în procesul de producție și dacă sunt fizic prezente în produsului exportat. Membrii iau notă de faptul că un input nu trebuie să fie prezent în produsul final sub aceeași formă în care el a intrat în procesul de producție.

4. Determinarea cantității unui anumit input care este consumat în producerea produsului exportat trebuie să se facă "ținându-se cont de pierderea normală acordată", iar pierderea trebuie considerată ca fiind consumată în producerea produsului exportat. Termenul "pierdere" se înțelege ca fiind partea dintr-un anumit input care nu are o funcțiune independentă în procesul de producție, care nu este consumată în producerea produsului exportat (de exemplu din motive de ineficiență) și care nu este recuperată, utilizată sau vândută de către același fabricant.
5. Pentru a se determina dacă toleranța pentru pierderea reclamată este "normală", autoritățile însărcinate cu investigația trebuie să ia în considerare procesul de producție, practica curentă în ramura de producție a țării de export și alți factori tehnici dacă este cazul. Ele nu trebuie să piardă din vedere că este important să se determine dacă autoritățile Membrului exportator au calculat într-un mod rezonabil suma pierderii dacă aceasta trebuie să fie inclusă în suma rabatului sau a diminuării unui impozit sau unei taxe.

ANEXA III

LINII DIRECTOARE DE URMAT PENTRU DETERMINAREA FAPTULUI DACĂ SISTEMELE DE DRAWBACK PENTRU INPUT-URI DE SUBSTITUIRE CONSTITUIE SUBVENȚII LA EXPORT

I

Sistemele de drawback pot să prevadă rambursarea sau restituirea plăților la import percepute asupra input-urilor consumate în procesul de producție al unui anumit produs atunci când acesta, astfel cum este exportat, conține input-uri de origine națională având aceleași calități și caracteristici ca și cele substituite pentru input-urile importate. În conformitate cu punctul i) din Lista exemplificativă de subvenții la export din Anexa I, sistemele de rambursare asupra input-urilor de substituie pot constitui o subvenție la export în măsura în care ele permit o rambursare în surplus a plăților la import percepute inițial asupra input-urilor importate pentru care este solicitată rambursarea.

II

Atunci când examinează un sistem de drawback pentru input-uri de substituie în cadrul unei investigații în materie de taxe compensatorii desfășurată în conformitate cu prezentul Acord, autoritățile însărcinate cu investigația trebuie să procedeze în felul următor:

1. Punctul i) din Lista exemplificativă stipulează că input-urile de pe piața internă pot înlocui input-urile importate pentru producerea unui produs destinat exportului, cu condiția ca aceste input-uri să fie utilizate în cantitate egală cu cea a input-urilor importate pe care le înlocuiesc și să aibă aceleași calități și caracteristici. Este important să existe un sistem sau o procedură de verificare, căci aceasta permite puterilor publice ale Membrului exportator să asigure și să demonstreze că acea cantitate a input-urilor pentru care a fost solicitat drawback-ul nu depășește cantitatea de produse similare exportate, indiferent de forma acestora, și că rambursarea plăților la import nu depășește suma percepută inițial asupra input-urilor respective.
2. În cazurile în care se pretinde că un sistem de drawback pentru input-uri de înlocuire implică o subvenție, autoritățile însărcinate cu investigația trebuie mai întâi să caute să determine dacă puterile publice ale Membrului exportator au constituit și aplică un sistem sau o procedură de verificare. În cazurile în care ele constată că un sistem sau o procedură de acest tip este aplicată, ele trebuie să examineze procedurile de verificare pentru a vedea dacă acestea sunt rezonabile, dacă sunt eficiente pentru a atinge scopul urmărit și dacă sunt bazate pe practici comerciale general acceptate în țara de export. În măsura în care se constată că procedurile răspund acestor criterii și sunt aplicate eficient, nu se va putea prezuma existența

unei subvenții. Autoritățile însărcinate cu investigația pot considera necesar să efectueze, în conformitate cu paragraful 5 al Articolului 12, anumite controale practice pentru a verifica informațiile sau a se asigura că procedurile de verificare sunt aplicate eficient.

3. Atunci când nu există proceduri de verificare, când astfel de proceduri nu sunt rezonabile, sau când ele au fost instituite și sunt considerate ca rezonabile dar se constată că ele nu sunt aplicate în mod real sau eficient, poate exista subvenție. În aceste cazuri, Membrul exportator trebuie să procedeze la o nouă examinare bazată pe tranzacțiile reale în cauză pentru a determina dacă a existat o rambursare excesivă. Dacă autoritățile însărcinate cu investigația consideră necesar, o nouă examinare va fi efectuată în conformitate cu paragraful 2.
4. Faptul că regimul de drawback pentru inputuri de înlocuire conține o dispoziție care autorizează exportatori să aleagă livrările pentru care solicită rambursarea nu ar trebui să permită, prin el însuși, să se considere că există subvenție.
5. Se va considera că există rambursare excesivă a impunerilor la import în sensul punctului *i*) dacă puterile publice au plătit dobânzi asupra oricărei sume restituite în baza sistemului lor de drawback, suma în exces fiind cea a dobânzilor efectiv plătite sau datorate.

ANEXA IV

CALCULUL SUBVENȚIONĂRII AD VALOREM TOTALE (PARAGRAFUL 1 a) al ARTICOLULUI 6)⁶²

1. Calculul sumei unei subvenții în sensul paragrafului 1 a) al Articolului 6 se va face pe baza costului acestei subvenții pentru puterile publice care o acordă.
2. Cu excepția cazurilor prevăzute în paragrafele de la 3 la 5, pentru a se determina dacă nivelul global de subvenționare depășește 5 la sută din valoarea produsului, valoarea produsului respectiv va fi calculată ca fiind valoarea totală a vânzărilor întreprinderii beneficiare⁶³ pe cea mai recentă perioadă de 12 luni pentru care sunt disponibile date asupra vânzărilor și care precede perioada pe parcursul căreia a fost acordată subvenția.⁶⁴
3. În cazurile în care subvenția este legată de producția sau de vânzarea unui anumit produs, valoarea acestui produs va fi calculată ca fiind valoarea totală a vânzărilor produsului respectiv de către întreprinderea beneficiară pe parcursul celei mai recente perioade de 12 luni pentru care sunt disponibile date privind vânzările și care precede perioada pe parcursul căreia a fost acordată subvenția.
4. În cazurile în care întreprinderea beneficiară va fi în faza de pornire, se va considera că există un prejudiciu grav dacă nivelul global al subvenționării depășește 15 la sută din capitalurile totale investite. În sensul prezentului paragraf, perioada de pornire nu se va înțelege ca fiind mai extinsă decât primul an de producție.⁶⁵
5. În cazurile în care întreprinderea beneficiară este situată într-o țară cu economie inflaționistă, valoarea produsului va fi calculată ca fiind valoarea totală a vânzărilor (sau a vânzărilor produsului respectiv dacă subvenția este legată de acesta) ale întreprinderii beneficiare în

⁶² O înțelegere între Membri ar trebui să fie realizată, după cum va fi necesar, asupra punctelor care nu sunt specificate în această anexă sau care necesită clarificări suplimentare în sensul paragrafului 1 a) al Articolului 6.

⁶³ Întreprinderea beneficiară se înțelege ca fiind o întreprindere situată pe teritoriul Membrului care acordă subvenția.

⁶⁴ În cazul unei subvenții de natură fiscală, valoarea produsului va fi calculată ca fiind valoarea totală a vânzărilor întreprinderii beneficiare în timpul exercițiului bugetar în cursul căruia întreprinderea respectivă a beneficiat de această subvenție.

⁶⁵ Situațiile de pornire cuprinzând cazurile în care au fost contractate angajamente financiare pentru dezvoltarea unui produs sau constituirea de instalații pentru fabricarea de produse care beneficiază de subvenție, chiar dacă producția nu a început.

timpul anului calendaristic precedent, indexată cu nivelul inflației înregistrat pe parcursul celor 12 luni care preced luna în cursul căreia subvenția trebuie să fie acordată.

6. În scopul determinării nivelului global al subvenționării în cursul unui an dat, subvențiile acordate în baza diferitelor programe și de către autorități diferite pe teritoriul unui Membru vor fi însumate.
7. Subvențiile acordate înainte de data intrării în vigoare a Acordului OMC, al căror avantaj este conferit unei producții viitoare, vor fi cuprinse în nivelul global al subvenționării.
8. Subvențiile nesancționate în baza prevederilor pertinente ale prezentului Acord nu vor fi cuprinse în calculul sumei unei subvenții în sensul paragrafului 1 a) al Articolului 6.

ANEXA V

PROCEDURI DE URMAT PENTRU COLECTAREA DE INFORMAȚII REFERITOARE LA PREJUDICIUL GRAV

1. Toți Membrii vor coopera la colectarea elementelor de probă pe care un grup special le va examina în cadrul procedurilor enunțate în paragrafele de la 4 la 6 ale Articolului 7. Părțile la diferend și orice țară terță Membră implicată vor informa DSB, de îndată ce prevederile paragrafului 4 al Articolului 7 au fost invocate, cu privire la numele organizației însărcinate cu aplicarea acestei prevederi pe teritoriul său și la procedurile de utilizat pentru a da curs cererilor de informații.
2. În cazurile în care anumite aspecte sunt aduse în fața DSB în baza paragrafului 4 al Articolului 7, DSB, dacă i se solicită, va iniția procedura pentru obținerea din partea puterilor publice ale Membrului care acordă subvenția a informațiilor necesare în vederea stabilirii existenței și sumei subvenționării, a valorii vânzărilor totale ale întreprinderilor subvenționate, precum și informațiile necesare pentru analizarea efectelor nefavorabile cauzate de produsul subvenționat.⁶⁶ Acest proces va putea include în cazurile în care se va considera adecvat, prezentarea de întrebări puterilor publice ale Membrului care acordă subvenția și celor ale Membrului reclamant pentru a obține informații, precum și explicații și precizări asupra informațiilor la care părțile la diferend pot accede în cadrul procedurilor de notificare prevăzute în Partea a VII-a.⁶⁷
3. În caz de efecte asupra piețelor unor țări terțe, o parte la un diferend va putea colecta informații, inclusiv punând puterilor publice ale țării terțe Membră întrebările necesare pentru analiza efectelor nefavorabile, informații care, altminteri, nu ar putea fi rezonabil obținute de la Membrul reclamant sau de la Membrul care acordă subvenția. Această cerință ar trebui administrată astfel încât să nu mai impună țării terțe Membră o sarcină nerezonabilă. În mod special, acestui Membru nu i se va cere să facă o analiză a pieței sau a prețurilor în mod expres în acest scop. Informațiile de comunicat vor fi cele care se vor găsi deja la dispoziția sa sau pe care le va putea obține cu ușurință (de exemplu statisticile cele mai recente care au fost deja colectate de către serviciile statistice competente, dar care nu au fost încă publicate, datele vamale privind importurile și valorile declarate ale produselor respective). Totuși, dacă o parte la un diferend procedează la o analiză de piață detaliată pe propria sa cheltuială, sarcina persoanei sau a întreprinderii care va efectua această analiză va fi facilitată de autoritățile țării terțe Membră, iar această persoană sau această întreprindere va putea să obțină accesul la toate informațiile care nu sunt în mod normal considerate confidențiale de către puterile publice.

⁶⁶ În cazurile în care va trebui demonstrată existența unui prejudiciu grav.

⁶⁷ În procesul de colectare a informațiilor, DSB va ține cont de necesitatea de a proteja informațiile care sunt prin natura lor confidențiale sau care vor fi furnizate cu titlu confidențial de către orice Membru care participă la acest proces.

4. DSB va desemna un reprezentant însărcinat cu facilitarea procesului de colectare a informațiilor. Acest reprezentant va avea exclusiv ca sarcină să asigure colectarea în timp util a informațiilor necesare pentru ca examinarea multilaterală ulterioară a diferendului să poată avea loc rapid. În mod special, el va putea sugera mijloacele cele mai suficiente de a solicita informațiile necesare și încuraja părțile să coopereze.
5. Procesul de colectare de informații descris la paragrafele 2 la 4 va fi încheiat în 60 zile de la data la care problema va fi fost adusă în fața DSB în baza paragrafului 4 al Articolului 7. Informațiile obținute în cursul acestui proces vor fi comunicate grupului special constituit de DSB în conformitate cu dispozițiile Părții a X-a. Aceste informații ar urma să cuprindă, între altele, date privind suma subvenției în cauză (și, în cazurile în care se va considera adecvat, valoarea vânzărilor totale ale întreprinderilor subvenționate), prețurile produsului subvenționat, prețurile produsului nesubvenționat, prețurile practicate de ceilalți furnizori de pe piață, modificările în oferta produsului subvenționat pe piața respectivă și modificările în segmentele de piață. Ele ar urma de asemenea să cuprindă elementele de probă prezentate pentru respingere, precum și informațiile suplimentare pe care grupul special le va considera pertinente pentru a ajunge la concluzii.
6. Dacă Membrul care acordă subvenția și/sau țara terță Membră nu cooperează în acest proces de colectare de informații, Membrul reclamant va prezenta susținerea sa privind existența unui prejudiciu grav bazându-se pe elementele de probă de care va dispune, precum și faptele și circumstanțele referitoare la lipsa de cooperare a țării Membră care acordă subvenția și/sau a țării terțe Membră. În cazurile în care nu vor fi disponibile informații din cauza lipsei de cooperare a acestor membri, grupul special va putea completa dosarul în funcție de necesități bazându-se pe cele mai bune informații în alt mod disponibile.
7. În formularea determinării sale, grupul special ar trebui să deducă concluziile nefavorabile ale cazurilor de lipsă de cooperare din partea unei părți care participă la procesul de colectare de informații.
8. Atunci când va determina dacă este cazul să se utilizeze cele mai bune informații disponibile sau va prezenta concluzii nefavorabile, grupul special va lua avizul reprezentantului DSB desemnat în conformitate cu paragraful 4 în ceea ce privește caracterul rezonabil al cererilor de informații și eforturile depuse de părți pentru a răspunde acestora într-un mod cooperant și în timp util.
9. Nimic în procesul de colectare de informații nu va limita capacitatea grupului special de a încerca să obțină informațiile suplimentare pe care le va considera esențiale pentru a ajunge să rezolve în mod convenabil diferendul și care nu au fost cerute sau colectate în mod adecvat în cursul acestui proces. Cu toate acestea un grup special nu ar trebui în principiu să ceară informații suplimentare pentru a completa dosarul în cazurile în care aceste informații ar întări poziția uneia din părți și în care absența acestor informații din dosar este rezultatul unei lipse de cooperare nerezonabilă a părții respective în procesul de colectare de informații.

ANEXA VI

PROCEDURI DE URMAT PENTRU INVESTIGAȚIILE LA FAȚA LOCULUI DESFĂȘURATE ÎN CONFORMITATE CU PARAGRAFUL 6 AL ARTICOLULUI 12

1. Încă de la deschiderea unei investigații, autoritățile Membrului exportator și întreprinderile cunoscute ca fiind interesate trebuie să fie informate de intenția de a se proceda la investigații la fața locului.
2. Dacă, în aceste circumstanțe excepționale, se are în vedere să se includă experți neguvernamentali în echipa însărcinată cu investigația, întreprinderile și autoritățile Membrului exportator trebuie să fie informate despre aceasta. Experții neguvernamentali

- respectivi trebuie să fie pasibili de sancțiuni efective dacă nu respectă caracterul confidențial al informațiilor culese.
3. Practica normală trebuie să fie aceea de a obține acordul expres al întreprinderilor respective din Membrul exportator înainte de fixarea datei definitive a vizitei.
 4. Autoritățile însărcinate cu investigația trebuie, imediat ce au obținut acordul întreprinderilor respective, să încunoștiințeze autoritățile Membrului exportator cu privire la numele și adresele întreprinderilor care trebuie vizate, precum și la datele convenite.
 5. Întreprinderile respective trebuie să fie anunțate de vizită cu suficient timp înainte.
 6. Vizitele de explicare a chestionarului nu ar trebui să aibă loc decât la solicitarea întreprinderii exportatoare în care caz autoritățile însărcinate cu investigația vor putea fi la dispoziția întreprinderii; vizita nu va putea fi efectuată decât dacă a) autoritățile Membrului importator încunoștiințează despre aceasta reprezentanții puterilor publice ale Membrului în cauză; și b) acestea nu se opun la aceasta.
 7. Deoarece obiectul său principal este acela de a verifica informațiile furnizate sau de a obține mai multe detalii, investigația la fața locului trebuie să aibă loc după primirea răspunsului la chestionar, cu excepția în care întreprinderea acceptă altfel, precum și dacă puterile publice ale Membrului exportator au fost informate de către autoritățile însărcinate cu investigația despre vizita prevăzută și nu se opun la aceasta; în plus, practica normală trebuie să fie de a indica înainte de vizita la întreprinderile respective natura generală a informațiilor care vor fi verificate și orice alte informații de furnizat, ceea ce nu trebuie să împiedice, totuși, solicitarea pe loc de detalii suplimentare prin prisma informațiilor obținute.
 8. De fiecare dată când aceasta va fi posibil, trebuie ca răspunsurile la cererile de informații sau la întrebările provenind de la autoritățile sau de la întreprinderile Membrilor exportatori, care sunt esențiale pentru succesul investigației la fața locului, să fie date înainte ca vizita să aibă loc.

ANEXA VII

ȚĂRI ÎN CURS DE DEZVOLTARE MEMBRE VIZATE

LA PARAGRAFUL 2 a) AL ARTICOLULUI 27

Țările în curs de dezvoltare Membre care nu sunt supuse prevederilor paragrafului 1 a) al Articolului 3 în conformitate cu paragrafului 2a) al Articolului 27 sunt următoarele:

- a) Țările cel mai puțin dezvoltate desemnate ca atare de către organizația Națiunilor Unite, care sunt Membre ale OMC.
- b) Fiecare din următoarele țări în curs de dezvoltare care sunt Membre ale OMC va fi supusă prevederilor aplicabile celorlalte țări în curs de dezvoltare Membre în conformitate cu paragraful 2 b) al Articolului 27 atunci când PNB pe locuitor va fi atins 1.000 dolari pe an⁶⁸: Bolivia, Camerun, Congo, Cote d'Ivoire, Egipt, Filipine, Ghana, Guatemala, Guyana, India, Indonezia, Kenya, Maroc, Nicaragua, Nigeria, Pakistan, Republica Dominicana, Senegal, Sri Lanka și Zimbabwe

⁶⁸ Includerea de țări în curs de dezvoltare Membre în lista menționată în paragraful b) se bazează pe datele cele mai recente ale Băncii Mondiale cu privire la PNB pe locuitor.